

UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Izvještaj nezavisnog revizora

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izvještaj o promjenama na kapitalu

Bilans novčanih tokova

Napomene uz finansijske izvještaje za 2019. godinu

1-60

Izvještaj nezavisnog revizora

Akcionarima i rukovodstvu društva Unika Neživotno osiguranje a.d. Podgorica

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva Unika Neživotno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“) na dan 31. decembra 2019. godine, i njegove finansijske uspješnosti i tokova gotovine za godinu završenu na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori, Zakonom o osiguranju važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Društva uključuju:

- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine;
- bilans uspjeha za godinu završenu na taj dan;
- Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- Bilans novčanih tokova za godinu završenu na taj dan; i
- Napomene uz finansijske izvještaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tom regulativom su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovilan Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe izdatim od strane Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izvještaj menadžmenta (ali ne uključuje finansijske izvještaje i izvještaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se puža uvjeravanje o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije, navedene u tekstu gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedosljednost između njih i finansijskih izvještaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izvještajem menadžmenta, sproveli smo takođe procedure u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore. Te procedure uključuju razmatranje da li Godišnji izvještaj menadžmenta sadrži objelodanjivanja koja se zahtijevaju članom 11 Zakona o računovodstvu.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- Godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen je u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore; i
- Informacije navedene u Godišnjem izvještaju menadžmenta, za finansijsku godinu za koju se pripremaju finansijski izvještaji, su konzistentne sa finansijskim izvještajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumijevanja poslovanja društva i njegovog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahtijeva da saopštimo u izvještaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori, Zakonom o osiguranju važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo uslijed pronevjere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed pronevjere ili greške, i izdavanje revizorskog izvještaja koji sadrži mišljenje revizora. Uvjerenje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed pronevjere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed pronevjere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevjere je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što pronevjera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.
- Vršimo procjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo rukovodstvu, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identificirali tokom revizije.

Biljana Bogovac

Biljana Bogovac
Ovlašćeni revizor

Podgorica, 24. april 2020. godine

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Podgorica

BILANS STANJA
od 01.01. do 31.12.2019.
AKTIVA

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)			
000	A.1.Gudvil	3,10,15	594	1.911
002,003,004	A.2.Druga dugoročna nematerijalna imovina		269.930	269.930
005,006	A.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska			
008,009	A.4.Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)		-269.336	(268.019)
	B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3,11,16	168.147	142.334
010	B.1.Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
011, 012	B.2.Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		549.508	482.008
013	B.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje		0	
014,015, 016	B.4.Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji		19.521	19.521
019	B.5.Isprawka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		-400.882	(359.195)
	C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)	3,12,17	4.513.358	6.498.439
	C1. Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		4.513.358	6.498.439
020,030,040,050	C1.1.Hartije od vrijednosti		4.363.358	6.448.439
021,031,041,051	C1.2.Obveznice,odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti			
022,032,042,052	C1.3.Akcije			
023,033,043,053	C1.4.Ulaganja u investicione fondove			
024,034,044,054	C1.5.Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja		100.000	
025,035,045,055	C1.6.Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za			
026	C1.7.Udjeli i učešća u društvinama		50.000	50.000
027	C1.8.Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja			
028,036,046,056	C1.9.Izvedeni finansijski instrumenti			
029,037,047,057	C1.10.Druga dugoročna finansijska ulaganja			
038,048,058,068	C1.11.Stalna imovina koja se drži za prodaju			
	C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
080,081,083,084	C2.1.Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena			
082	C2.2.Depoziti kod grupe banaka,kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka			
086,087	C2.3.Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
	D.Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+D.3)	3,12,17	7.026.727	4.064.502
180,182,184	D.1.Hartije od vrijednosti		5.167.653	2.347.967
181,183,185	D.2.Kratkoročni depoziti kod banaka		1.851.360	1.709.146
186	D.3 Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja		7.714	7.389
	E. Kratkoročna sredstva (E.1+E.2+E.3)		1.784.596	1.722.063
11	E.1.Gotovinska sredstva	3,12,19	240.837	50.586
	E.2.Kratkoročna potraživanja	3,12,20	1.543.759	1.671.477
12	E.2.1.Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja		1.164.367	1.095.685
13	E.2.2.Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja		0	
14	E.2.3.Kratkoročna potraživanja za udjeli u naknadama šteta		0	
15	E.2.4.Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja		6.528	25.292
16	E.2.5.Kratkoročna potraživanja iz finansiranja		77.499	40.000
17	E.2.6.Druga kratkoročna potraživanja		295.364	510.500
310,311,319,320	E.3.Zaljive materijala i sitnog inventara		0	
970, 9712, 9722	F. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	21	1.984.968	2.111.172
	G. Aktivna vremenska razgraničenja	22	2.231.019	2.303.704
192	G.1.Odloženi troškovi sticanja osiguranja		1.790.197	1.900.576
190, 193, 194,	G.2.Ostala aktivna vremenska razgraničenja		440.823	403.128
	H. Odložena poreska sredstva	3,9,14	60.911	65.693
	UKUPNO AKTIVA		17.770.321	16.909.818
PASIVA				
grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Osnovni kapital (A.1+A.2)			
900	A.1.Akcijski kapital-obične akcije	3,14,23	8.695.000	8.695.000
901	A.2.Akcijski kapital-povlašcene akcije			
	B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	3,14,23	-4.565.585	(4.730.820)
910	B.1.Kapitalne rezerve		0	
911	B.2.Rezerve iz dobiti			
	B.2.1.Zakonske rezerve			
	B.2.2.Rezerve ze sopstvene akcije			
	B.2.3.Statutarne rezerve			
	B.2.4.Ostale rezerve iz dobitka			
919	B.3.Sopstvene akcije			
940-949	B.4.Revalorizacione rezerve			
	B.5.Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)		-4.565.585	(4.730.820)
920-925	B.5.1.Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)		-4.730.820	(4.797.546)
921-926	B.5.2.Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine (+/-)		165.235	66.726
	C.Rezervisanja (C.1+C.2+C.3)		11.395.542	10.610.740
	C.1.Bruno tehničke rezerve		11.386.333	10.604.396
980	C.1.1.Bruno prenosne premije	3,15,23	6.350.465	5.979.715
982	C.1.2.Bruno rezervisanja za nastale prijavljene štete	3,15,23	1.716.343	1.372.538
983	C.1.3.Bruno rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	3,15,23	2.851.409	2.897.169
984	C.1.4.Bruno rezervisanja za troškove likvidacije šteta	3,15,23	286.308	256.942
985	C.1.5.Bruno rezervisanja za izravnanje rizika			
981.	C.1.6.Bruno ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja		181.808	98.032
	C.2.Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja			
970	C.2.1.Bruno matematička rezervisanja za životna osiguranja			
971	C.2.2.Bruno matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik			
972,973	C.2.3.Bruno matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati			
974	C.2.4.Bruno rezervisanja za učešće u dobiti			
	C.3.Ostala rezervisanja		9.209	6.344
960	C.3.1.Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	3,16	9.209	6.344
961,962,963,967	C.3.2.Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja		0	
	D.Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)	3,12,25	1.387.673	1.541.865
22	D.1.Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja		65.009	60.686
23	D.2.Kratkoročne obaveze za premije i saosiguranja i reosiguranja		433.005	233.514
24	D.3.Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta		0	
25	D.4.Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja		68.312	68.168
26	D.5.Kratkoročne obaveze iz finansiranja		500.000	1.000.000
21	D.6.Kratkoročne obaveze prema zaposlenima		3.110	2.031
27, 28	D.7.Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti		318.237	177.466
	E.Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.4)	3,12,26	0	-
950,951	E.1.Obaveze prema bankama			
954	E.2.Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti			
952,953,955,956	E.3.Druge finansijske obaveze			
957	E.4.Obaveze za odloženi porez			
969	F.Pasivna vremenska razgraničenja	27	857.691	793.033
	UKUPNO PASIVA		17.770.321	16.909.818

U Podgorici, 31.03.2020.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Ivana Pavlović

Ivana Pavlović

Zvanični direktor: Nela Belić

Nela Belić

BILANS USPIJEHA

od 01.01. do 31.12.2019.

grupa računa	2	Napomena	I z n o s	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1			3	5
I POSLOVNI PRIHODI (1+2)			9.346.633	9.383.258
1. Prijed od premije osiguranja i saosiguranja			3,3,8	8.981.678
750 1.1 Obračunate bruto premije osiguranja			12.307.374	11.464.985
752 1.2 Promjene premije saosiguranja				
753 1.3 Promjene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cijele				
754 1.4 Smanjenje za udjeli saosiguravača u premijama osiguranja				
755 1.5 Smanjenje za udjele reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u			(2.890.424)	(2.381.535)
756 1.6 Promjene bruto prenasnih premija (+/-)			(370.751)	(38.782)
757 1.7 Promjene prenasnih premija za saosiguravajući dio (+/-)				
758 1.8 Promjene prenasnih premija za reosiguravajući dio (+/-)			(64.521)	(207.241)
2. Neto prihodi od ostalih usluga			3,4,9	364.955
760 2.1 Prijed od usluga za održavanje drugih poslova osiguranja			264.180	277.970
764 2.2 Prijed od ukinutih rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja				4.681
768 2.3 Revalorizacioni poslovni prihodi				
769 2.4 Prijed od drugih usluga				96.094
				267.861
II POSLOVNI RASHODI (1+2+3)			5.176.394	5.284.557
1. Rashodi naknade šteta			3,5,10	3.909.932
400 1.1 Obračunate bruto naknade šteta			4.052.345	3.935.272
1.2 Troškovi vezani za isplatu šteta*			218.557	262.958
402 1.3 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja			(62.264)	(28.555)
403 1.4 Udu u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija				
404 1.5 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta			(687.800)	(815.539)
405 1.6 Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)			343.805	(198.629)
406 1.7 Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i recosiguravajući dio (+/-)			82.659	(10.233)
407 1.8 Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)			(45.760)	(7.146)
408 1.9 Umanjenje za udjele saosiguravača i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanim za			(20.975)	(39.901)
409 1.10 Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta			29.366	(16.855)
2. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja			83.776	98.032
410, 411 2.1 Promjene rezervisanja za bonusne i popuste i storno (+/-)			-	
412, 413, 414 2.2 Promjene matematičke rezervisanja (+/-)			-	
415 2.3 Promjena rezervisanja za izravnanje rizika (+/-)			-	
416, 417 2.4. Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)				
418, 419 2.5 Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)			83.776	98.032
3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja			3,6,11	1.182.685
420 3.1 Troškovi za preventivu			154.055	145.446
421 3.2 Vatrogasni doprinos			21.620	19.192
422 3.3 Garantni fond			225.832	232.348
423 3.4 Troškovi nadzornog organa			113.503	113.503
424 3.5 Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja			74.603	130.210
425, 429 3.6 Drugi ostali neto troškovi osiguranja			541.423	605.268
460 3.7 Rezervacija za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja			2.864	8
463 3.8 Rezervacija za onozrenje i stetne ugovore			-	
462, 469 3.9 Druge rezervacije			48.784	5.278
III DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I+II)			4.170.239	4.098.701
IV TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1+2+3+4+5+6+7+8)*			3,7,12	4.370.374
1. Troškovi sticanja osiguranja				4.056.602
2. Promjene u razgranicenim troškovima sticanja osiguranja			110.379	114.829
3. Amortizacija			21.649	16.881
4. Troškovi rada			628.085	544.795
4.1 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih			318.733	296.805
4.3 Porez i doprinosi na isplaćene zarade			196.720	181.463
4.5 Drugi troškovi rada			112.632	66.527
5. Materijalni troškovi			25.809	23.397
5.1 Troškovi materijala za prepreku i održavanje, otpis sitnog inventara i uskladjivanje			901	1.041
5.2 Troškovi kancelarijskog materijala			5.976	4.671
5.3 Troškovi energije			6.796	5.969
5.4 Drugi troškovi materijala			12.136	11.716
6. Ostali troškovi usluga			755.863	437.810
6.1 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu,			252.722	194.975
6.2 Zakupnine			66.700	52.713
6.3 Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga			41.001	38.111
6.4 Premije osiguranja			45	357
6.5 Troškovi reklame, propagande i reprezentacije			15.338	8.844
6.6 Troškovi drugih usluga			380.057	142.810
7. Drugi troškovi			42.700	31.631
8. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja			774.852	648.073
V DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)				(200.134)
VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)			3,8,13	370.151
1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve			303.424	283.623
770 1.1 Prihodi od kamata			503.424	283.623
771 1.2 Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika				
772 1.3 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza				
774 1.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku				
775 1.5 Positivne kursne razlike				
775, 776, 777, 1.6 Drugi prihodi			-	
2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve			3.260	
730 2.1 Rashodi od kamata			3.260	
732 2.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza				
734 2.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti				
735 2.4 Negativne kursne razlike				
731, 736, 737, 738 2.5 Drugi finansijski rashodi				
740, 741, 742, 743 2.6 Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine				
3. Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)			300.164	283.623
4. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi			146.623	138.394
770 4.1 Prihodi od kamata			75.984	84.112
772 4.2 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza				
771, 774 4.3 Drugi prihodi od ulaganja				
773 4.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku				
775 4.5 Drugi finansijski prihodi				
780, 781, 782 4.6 Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine				
783, 784, 785, 78 4.7 Drugi prihodi			70.639	54.282
5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi			76.636	105.778
730 5.1 Rashodi od kamata			300	3.418
732 5.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza				
734 5.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti				
731, 733, 736, 5.4 Drugi finansijski rashodi			26.328	35.041
740, 741, 742, 743 5.5 Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina			-	
745, 746, 747 5.6 Rashodi za druge nekretnine			-	
748, 749 5.7 Novčane kazne i odštete, drugi rashodi			50.008	67.319
6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-			69.987	32.616
VII DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRUJE OPOREZIVANJA (V+VI)			170.017	66.726
VIII POREZ NA DOBIT			3,9,14	(4.781)
820 1.1 Porez na dobit				
823 1.2 Prihodi (rashodi) na imo odloženog poreza			(4.781)	
IX NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)			165.235	66.726
X RASPODJELA NETO DOBITI				
830, 831, 832, 833 1. Raspodjela neto dobiti				
XI ZARADA PO AKCIJI				

U Podgorici, 31.03.2020.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Ivana Pavlović

Ivana Pavlović / Izvršni direktor: Nebojša Belević

Nebojša Belević /

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 od 01.01. do 31.12.2019.

Pozicija	Uplaćeni kapital- redovne akcije 8.695.000	Uplaćeni kapital-povlažene akcije	Revalorizacijska rezerva - zemljište i građevinski objekti	Ostale revalorizacijske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Ostale rezerve (sopstvene akcije)	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak (4.797.546)	Ukupno (kapital i rezerve) 3.897.454
Stanje na dan 1. januar prethodne godine									
Isprawka greški prethodnog perioda									
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)									
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive									
Realizovani dobitci/gubici od finansijske imovine									
Ostali dobitci/gubici priznati direktno i kapitalu i Dobitak/gubitak prethodnog perioda									
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala									
Dividende									
Prenos dobiti u rezerve									
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	8.695.000								
								(4.730.820)	3.964.180
Stanje na dan 1. januar tekuće godine	8.695.000								
Isprawka greški prethodnog razdoblja									
Promjena računovodstvenih politika									
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)									
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive									
Realizovani dobitci/gubici od finansijske imovine									
Ostali gubici/dobiti priznati direktno i kapitalu i Dobitak/gubitak tekućeg perioda									
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala									
Dividende									
Prenos dobiti u rezerve									
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	8.695.000								
								(4.565.585)	4.129.415

U Podgorici, 31.03.2020.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Ivana Pavlović
Ivana Pavlović

Izvršni direktor: Nela Belović
Nela Belović

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad

Sjedište: Podgorica

Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje

Šifra djelatnosti: 6512

BILANS NOVČANIH TOKOVA
od 01.01. do 31.12.2019.

	POZICIJA 1	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
			3	4
A Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti				
1 Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti			13.137.589	12.482.962
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			12.875.435	11.973.206
Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)			74.353	115.529
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda			187.800	394.227
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda				
2 Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti			11.851.317	12.249.043
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			4.040.972	4.776.687
Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)			1.297.074	725.642
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda			1.459.954	1.420.313
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina			1.040.594	856.990
Odlivi po osnovu zakupnina			283.638	294.620
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)			566.645	343.282
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja			3.162.439	3.831.509
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda				
3 Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti			1.286.272	233.919
B Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja				
1 Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja			3.535.037	1.567.418
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti				
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti			2.704.078	354.128
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava				
Prilivi od zakupnina				
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja			830.959	1.213.290
2 Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja			4.131.059	1.907.176
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore			3.062.762	814.048
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja				
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori			1.064.980	1.010.000
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava				83.128
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja			3.317	
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja			-596.021	-339.758
C Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja				
1 Prilivi iz aktivnosti finansiranja			1.300.000	
Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala				
Priliv po osnovu dugoročnih kredita				
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita			1.300.000	
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja				
2 Odliv iz aktivnosti finansiranja			1.800.000	31.809
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija				
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita				
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita			1.800.000	31.809
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja				
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja			-500.000	-31.809
D Neto promjena gotovine			190.250	-137.648
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA			240.837	50.587
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA			50.587	188.234

U Podgorici, 31.03.2020.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Ivana Pavlović

Ivana Pavlović

Izvršni direktor: Nela Belević

Nela Belević

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
 UNIQA
NEŽIVOTNO OSIGURANJE
1. Br 6356720
15.04.2020. god.
PODGORICA

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje
za 2019. godinu

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "UNIQA neživotno osiguranje", Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") osnovali su "UNIQA International Beiteilung" Vienna i "UNIQA Versicherungs-Holding" GmbH Vienna zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje dana 31. decembra 2007. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Rješenjem br. 09-5/08 od 24. aprila 2008. godine, izdala je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 28. maja 2008. godine pod registarskim brojem 4-0008733/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju sve vrste neživotnog osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 I 055/16).

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 12 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

Na dan 31.12.2019. godine, Društvo je imalo 122 zaposlenih (2018: 203).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list RCG“, br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 055/16), Pravilnikom o kontnom okvru društva za osiguranje („Sl. list RCG“ br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

Zakon o računovodstvu Crne Gore (Sl. List CG br. 052/16) zahtijeva da Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Stoga su u primjeni samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (sa izuzetkom MSFI 7), kao i MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza („Sl.list CG“, br. 5/11).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnova za sastavljanje (nastavak)

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećem:

- 1) Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.
- 2) Obračun tehničkih rezervi se vrši u skladu sa internim Pravilnicima i Procedurama Društva donetim u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete propisanim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Shodno navedenom, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31.12.2019. godinu konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2.3. Korišćenje procjena i ključnih pretpostavki

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji zahtijeva od rukovodstva donošenje procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim činjenicama za koje se smatra da su razumni u datim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a koje čine osnovu za procjenjivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima, ako izmjena utiče i na njih.

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima relativno konzervativan pristup formiranju rezervi i primjenjuje propise Agencije za nadzor osiguranja. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za period od 01. januara do 31. decembra 2018. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu, i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji prepostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, primenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

3.1. Preračunavanje stranih valuta

(a) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije prema kursnoj listi Centralne banke Crne Gore. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje Društva se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Društvo posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski izvještaji su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih izvještaja Društva (izvještajna valuta).

3.2. Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarač osiguranja) prihvatajući da nadoknadi štetu ugovaraču polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na ugovrarača polise ili drugog korisnika osiguranja klasificuju se kao ugovori o osiguranju. Takvi ugovori mogu sadržati i finansijski rizik. U vidu opštih uslova, Društvo kao značajan osiguravajući rizik smatra mogućnost plaćanja naknada prilikom nastanka osiguranog događaja koje bi iznosile barem 5 puta više od obaveza za naknade u slučaju da se osigurani događaj nije dogodio.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju takođe mogu donekle prenositi finansijski rizik.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s ugovarača polise na društvo nije značajan, klasifikovani su kao ugovori o ulaganju. Na datum bilansa stanja Društvo nije imalo ugovora o ulaganju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja neživotnog osiguranja predstavljaju iznose fakturisane premije, nakon umanjenja za porez, koju osiguranik plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju, odnosno saosiguranju, umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija). Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Odbor direktora Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju aktuara.

Bonusi i popusti se odobravaju u skladu sa uslovima i u procentima propisanim internim aktima. Društvo odobrava popuste u skladu sa Tarifom a na osnovu procijenjenog rizika, dodatnog sistema zaštite, ugovorenog trajanja osiguranja, broja osiguranih rizika, u zavisnosti od načina i dinamike plaćanja premije i sl.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i aktivnog saosiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji.

Prenosna premije se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro rata temporis.

3.4. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali i ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru neto prihoda od ostalih usluga iskazuju se prihodi od naplaćenih ispravljenih ili otpisanih potraživanja, prihodi od prodaje zelene karte i drugo.

3.5. Rashodi naknada šteta

Rashodi naknada šteta predstavljaju rashode za isplatu šteta koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknada šteta obračunati su iz bruto naknada šteta, koji su uvećani za troškove vezane za isplatu šteta, umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja, i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva za slučajevе šteta sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

3.6. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove doprinosa Garantnom fondu, troškove preventivnih aktivnosti, troškove nadzornog organa, troškove vatrogasnog doprinosa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja, ostala rezervisanja i ostale neto troškove osiguranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su provizije zastupnicima/posrednicima za prodane premije osiguranja, materijalni troškovi, zakupnine, amortizacija, bruto zarade, reklama, reprezentacija i drugo.

Troškove pribave čine: troškovi koji se mogu direktno pripisati pribavi i troškovi koji se ne mogu direktno pripisati pribavi i koji se po ključu raspoređuju na troškove pribave.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja mogu se razgraničiti u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

3.8. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode po osnovu kamate na finansijska sredstva, depozite i obveznice i druge prihode.

Finansijski rashodi obuhvataju kamate po osnovu zajma i naknade za kupovinu obveznica i druge rashode.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.9. Porezi

Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice (2018: 9%).

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Porezi (nastavak)

Odloženi porez

Odloženi porez se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primjenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Priznavanje odloženog poreskog sredstva je moguće samo do granice do koje se očekuje da će njihov knjigovodstveni iznos biti nadoknađen u obliku ekonomskih koristi koje pritiču u osiguravajuće društvo u narednim periodima tj. da će iz korišćenja te imovine biti moguće ostvariti oporezive ekonomске koristi (oporeziva dobit). Imovina koja podliježe oporezivanju se smanjuje u momentima kada nije izvjesno da će oporezive ekonomске koristi od imovine biti realizovane.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i kumulativne gubitke zbog obezvređenja.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava na nabavnu vrijednost sredstva na početku godine, kao i na sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

Korisni vijek trajanja	%
Nematerijalna ulaganja	5 20%

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju ona sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi su troškovi zamjene djelova (ugradnja novih rezervnih djelova), remonta i generalnih popravki i priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio finansijskog rezultata – drugi prihodi ili drugi rashodi.

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na nematerijalna ulaganja i opremu stavljenu u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Automobili	6,5	15,38%
Ostala oprema	5 – 8	12,5 – 20%
Kancelarijski namještaj	8	12,5%
Kompjuterska oprema	4	25%

Upotrebni vijek trajanja nekretnina i opreme preispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procjenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija opreme za poreske svrhe obračunava se primjenom degresivnog metoda.

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Klasifikacija i priznavanje

Društvo klasificira svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospijeća.

Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska sredstva i obaveze stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo je procjenjuje na svaki datum bilansa stanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje nisu prikazane po fer vrijednosti u bilansu uspjeha, transakcijske troškove, koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Krediti (pozajmice) i potraživanja

Krediti i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrđivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. U bilansu stanja Društva krediti i potraživanja obuhvataju dugoročne finansijske plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalentne.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizacionoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrijedeњa.

Potraživanja za premiju čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja kao i druga potraživanja od kupaca.

Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno, ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća

Ulaganja koja se drže do dospijeća su nederivatna finansijska sredstva koja imaju fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijeće, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospijeća.

Svaka prodaja ili reklasifikacija značajnjeg iznosa unutar ulaganja koja se drže do dospijeća, uzrokovala bi reklasifikaciju ukupnog portfelja ulaganja koja se drže do dospijeća u sredstva raspoloživa za prodaju te onemogućila Društvu klasifikaciju vrijednosnih papira u kategoriju ulaganja koja se drže do dospijeća u tekućoj i naredne dvije finansijske godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća inicijalno su evidentirana po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa su iskazana po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primjenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (opšte)

Društvo svakodnevno procjenjuje postojanje bilo kog nepristrasnog dokaza o mogućem umanjenju vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, i u slučaju postojanja procjenjuje u kolikoj mjeri treba umanjiti vrijednost finansijske imovine.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti priznaju se, a sredstva revalorizuju, ako postoje stvarni objektivni dokazi o umanjenju zbog događaja, jednog ili više njih, koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("štetni događaj"), a taj događaj ili više njih utiču na procijenjene buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Stvarni nepristrasni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine koji se uvažavaju su:

- finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovora, u smislu neispunjavanja ili odlaganja ispunjenja obaveze plaćanja kamata ili glavnice;
- ako postane vjerovatno da će dužnik otići u stečaj, odnosno da će se drugačije finansijski reorganizovati;
- nestanak aktivnog tržišta za takvu finansijsku imovinu zbog finansijskih teškoća.

Nestanak aktivnog tržišta, zbog toga što se sa finansijskim instrumentima predužeća više ne trguje javno, nije dokaz umanjenja vrijednosti.

Gubitak se priznaje i kada postoje poznati podaci koji označavaju mjerljivo snižavanje budućih novčanih tokova od grupe finansijske imovine, premda sniženja nije moguće pripisati pojedinoj imovini u grupi.

Način procjenjivanja, vrednovanje i umanjenja vrijednosti svake pojedine kategorije finansijske imovine vrši se u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društva za osiguranje („Sl. List CG br. 77/10, 24/11 i 06/13) i Pravilnikom o načinu procjenjivanja aktive Društva.

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, dinamike dosadašnjeg izvršenja obaveze, provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbjeđenja plaćanja.

Procjenjivanje se vrši pojedinačno i za sva potraživanja za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti, iskazuje se kao rashod perioda i za isti iznos umanjuje se bilansna aktiva.

Za potraživanja po osnovu premije osiguranja starija od 90 dana, Društvo vrši indirekstan otpis, tj. ispravku vrijednosti i to:

- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od 91 do 180 dana u iznosu od 25% potraživanja
- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od 181 do 270 dana u iznosu od 50% potraživanja
- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od preko 270 dana u iznosu od 100% potraživanja

Za sva ostala potraživanja, pojedinačna ispravka vrijednosti potraživanja zasniva se na procjeni poslovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivani budućih novčanih priliva, pri čemu se procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajna vrijednost instrumenata osiguranja, uzimajući u obzir ročnost dospijeća.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijska sredstva (u cijelosti ili djelimično) kad isteknu prava na prilive gotovinskih tokova od finansijskih sredstava ili kad izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim finansijskim sredstvima. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni objekat ili kada su prava ostvarena, predata ili istekla.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prвobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Društvo ћe prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

Lizing

Lizing se klasificira kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom na Društvo prenose, u najvećoj mjeri, svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasificira kao operativni.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjom vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.13. Kapital

Kapital društva za osiguranje čine akcijski kapital, rezerve, prenesena dobit iz prethodnih godina i akumulirani gubitak.

Saglasno odredbama člana 21. Zakona o osiguranju, akcijski kapitala Društva za osiguranje mora iznositi najmanje EUR 3.000.000.

Na dan sačinjanja finansijskih izveštaja Društvo ima usklađen iznos akcijskog kapitala u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju.

3.14. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Bruto tehničke rezerve

Prenosna premija

Prenosna premija predstavlja dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prenosna premija se obrazuje izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmerno vremenu trajanja osiguranja.

Prenosna premija se obračunava po principu bruto premije – osnovicu za obračun čini obračunata (fakturisana) bruto premija. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom „pro-rata-temporis“, čime se obezbjeđuje da u periodu za koji se utvrđuje rezultat poslovanja, bude prihodovana samo ona obračunata i fakturisana premija koja se odnosi na taj period.

Prenosnu premiju utvrđuje ovlašćeni aktuar.

Rezervisane štete

Rezervisane štete predstavljaju iznose za nastale prijavljene neriješene štete i nastale neprijavljene štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike Društva za prijavljene neriješene štete i neprijavljene štete, nastale do 31. decembra tekuće godine.

U skladu sa aktima poslovne politike, utvrđivanje visine rezervacije za nastale prijavljene neriješene štete prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se pojedinačnim popisom i utvrđivanjem visine svake neriješene štete. Prilikom utvrđivanja iznosa rezervacije polazi se od principa da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtjevu u vrijeme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa riješenih šteta u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se u svim vrstama osiguranja vrši po paušalnoj metodi i metodi očekivane kvote šteta, dok se u sljedećim vrstama osiguranja: osiguranje od posljedica nezgode, osiguranje motornih vozila, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i osiguranje od opšte odgovornosti, vrši po metodi lančane ljestvice, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete. Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u dатој vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u dатој vrsti osiguranja primenjuju u obračunu.

Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta, koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom šteta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Primanja zaposlenih

Obaveze za penzije

Društvo, u normalnom toku poslovanja, vrši plaćanja državi Crnoj Gori u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni Društva dio su penzionog plana države Crne Gore. Svi doprinosi koji su obavezni po penzionim planu države Crne Gore se vode kao trošak u periodu kada nastanu. U Društvu ne postoji nijedan drugi penzioni plan niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Ostala primanja zaposlenih

Pomoć zaposlenima po odluci Izvršnog direktora

Otpremnine

Saglasno Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa. Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada zaposlenom nije obezbijeđeno ni jedno od prava predviđenih Programom ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba, koji donosi nadležni organ Društva. Zaposlenom koji je ostvario pravo na otpremnину, u smislu člana 94 Zakona o radu (zbog proglašenja tehnološkim viškom), prestaje radni odnos, odnosno otkazuje se ugovor o radu, danom kada je isplata izvršena

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA

Društvo radi procjene i prepostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Računovodstvene procjene i procjenjivanja se kontinuirano preispituju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja o budućim događajima za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Društvo se rukovodi smjernicama Odluke Agencije za nadzor osiguranja o načinu procenjivanja aktive društava za osiguranje da odredi koja je vrijednost finansijskih sredstava koja se drže do dospijeća i potraživanja za premiju. Ovo određivanje zahtijeva značajno procjenjivanje. Prilikom procenjivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od troška; i finansijsko stanje primaoca ulaganja i izglede za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA (nastavak)

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se na način opisan u napomeni 3.12. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja temelji se na ročnosti potraživanja i najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Bruto vrijednost potraživanja i stopa ispravke vrijednosti na kraju godine iznose:

U EUR	31.12.2019	31.12.2018
Bruto izloženost	1.847.775	2.455.296
Ispravka vrijednosti potraživanja	(304.016)	(783.819)
% ispravke vrijednosti	16,45%	31,92%

Povećanje/smanjenje stope ispravke vrijednosti za 1 procentni poen i primjena iste na gore navedeni bruto iznos potraživanja dovela bi do povećanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 18.478 (31. decembra 2018: EUR 24.553), odnosno do ukidanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 18.478 (31 decembra 2018: EUR 24.553).

Procjena rezervisanja za nastale prijavljene štete kao i rezervisanja za nastale neprijavljenе štete

Rezervisane štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo dužno isplatiti po osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Društvo rezervisane štete obračunava na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju, normativa za pružanje usluga u postupku utvrđivanja štete, vrijednosti materijala i usluga, nalaza i mišljenja vještaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, kao i na osnovu podataka o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

Rezervisane štete moraju pored procijenjenih obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, obuhvatiti i procjenjene obaveze za nastale a neprijavljenе štete.

Društvo za osiguranje utvrđuje rezervisane štete po rizicima unutar vrsta osiguranja, a ako ne može drugačije, onda po vrstama osiguranja.

Za ugovore o osiguranju u kojima su obaveze iskazane u stranoj valuti, rezervisane štete obračunavaju se ukoliko je to moguće u stranoj valuti (kod pojedinačne procene za svaku štetu obračun u stranoj valuti je obavezan) i preračunavaju u EUR po kursu na kraju obračunskog perioda na način saglasan odredbama ugovora o osiguranju.

Rezervisane štete obuhvataju:

1. rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (RBNS);
2. rezerve za nastale neprijavljenе štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA (nastavak)

Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene, mogu obuhvatati, ako je to potrebno (zavisno od načina utvrđivanja rezervi za prijavljene štete i tehnologije obrade šteta) i:

1. rezerve za nastale a nedovoljno riješene odnosno rezervisane štete (budući razvoj po prijavljenim štetama – IBNER),
2. rezerve za štete koje bi mogle biti reaktivirane u budućnosti i
3. rezerve za štete u prenosu (prijavljene ali nisu u rezervi za prijavljene štete ili nezavedene štete - RBNR).

Društvo za osiguranje nije obavezno da posebno iskazuje svaku od rezervi iz prethodnog stava.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nisu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Pojedinačna procjena za svaku štetu utvrđuje se prema procjeni vrijednosti očekivanih isplata na osnovu dokumentacije prikupljene u postupku rešavanja odštetnog zahtjeva.

Izuzetno od prethodnog stava, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nisu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću (valjano) mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Iznos rezervisanih šteta iz prethodnog stava ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda.

Rezervisane nastale a neprijavljenе štete utvrđuju se na osnovu statističkih podataka za takve štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka i informacija.

Zavisno od karakteristika pojedine grupe ili vrste osiguranja, portfelja Društva, kao i od oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, rezervisane nastale a neprijavljenе štete obračunavaju se sljedećim aktuarskim metodama ili njihovim kombinacijom:

1. metoda lančanih ljestvica (“chain ladder”);
2. metoda očekivane kvote šteta (“expected claims ratio”);
3. paušalna metoda.

Podaci o štetama koji se koriste pri obračunu po metodama iz prethodnog stava ne sadrže podatke o troškovima vezanim za rešavanje i isplatu šteta, kao ni rentne štete.

Ukoliko podaci za utvrđivanje rezerve za nastale a neprijavljenе štete ne sadrže i podatke o rentnim štetama, rezervu za nastale a neprijavljenе rentne štete je potrebno posebno utvrditi koristeći navedene metode.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA (nastavak)

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi lančanih ljestvica, vrši se u sljedećim vrstama osiguranja:

- (01) Osiguranje od posljedica nezgode
- (03) Osiguranje motornih vozila
- (10) Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila
- (13) Osiguranje od opšte odgovornosti

uz ispunjenje uslova postojanja baze podataka o riješenim štetama u predmetnoj vrsti osiguranja za najmanje tri pune uzastopne poslovne godine.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi očekivane kvote šteta i po paušalnoj metodi, vrši se u svim vrstama osiguranja.

Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u datoj vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dođen po svim metodama koje se u datoj vrsti osiguranja primjenjuju u obračunu.

Društvo je dužno da obezbijedi da u vrsti osiguranja obračunati iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta bude u visini sredstava dovoljnih za izmirenje obaveza po tim štetama, s tim da taj iznos ne može biti manji od iznosa dođenog primjenom paušalne metode.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta rt.

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta rt i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

Društvo za osiguranje ideo reosiguravača u bruto rezervisanim štetama određene vrste osiguranja obračunava u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju i zavisno od primijenjene metode obračuna rezervisanih šteta.

Neto rezervisane štete (rezervisane štete u samopridržaju) Društva izračunavaju se tako što se zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervisanih šteta primljenih saosiguranja umanji za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

Procedurom o kontinuiranom praćenju adekvatnosti rezervisanih šteta, predviđeno je da na osnovu rezultata analize dovoljnosti rezervisanih šteta, u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih prijavljenih šteta, služba za procjenu i likvidaciju šteta pristupa analizi razloga za to i preduzima odgovarajuće mjere u cilju obezbjedenja dovoljnosti rezervisanih iznosa za štete, a u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, to čini ovlašćeni aktuar.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Društvo nije u obavezi da sačinjava i dostavlja podbilanse stanja i uspjeha po segmentima poslovanja. U skladu sa Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor poslovanja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. List CG, br.063/17 od 04.10.2017.), Društvo je dužno da dostavlja Agenciji za nadzor Godišnji izvještaj društva za osiguranje za potrebe nadzora koji, između ostalog, sadrži i analitičke prikaze bilansa stanja i uspjeha po vrsti osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

6.1. Opšti dio

Postizanje poslovnih strateških ciljeva je u centru svakog procesa upravljanja. Upravljanje rizicima u Društvu zasnovano je na zakonskoj regulativi Republike Crne Gore:

- Zakon o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16)
- Podzakonskim aktima donesenim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji bliže uređuju pojedine oblasti

Cilj upravljanja rizicima Društva jeste da se obezbijedi očuvanje i uvećanje vrijednosti Društva, zaštite interesi osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica, zaposlenih, akcionara i drugih povjerilaca Društva, kao i sprečavanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju Društva. Prethodno navedeno uključuje prij svega očuvanje kapitalne baze, reputacije i profitabilnosti Društva u svim mogućim lošim okolnostima koje se mogu desiti u poslovnom okruženju.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata procese i procedure neophodne za neprekidno identifikovanje, mjerjenje, ublažavanje, nadzor i izvještavanje o pojedinačnim rizicima, uključujući i njihovu međuzavisnost. Strategija upravljanja rizicima Društva proizilazi iz poslovne strategije i inherentnih rizika vezanih za njeno sprovođenje. Apetiti Društva za preuzimanje rizika uključeni su u strategiju upravljanja rizicima, kao i ukupnu strategiju poslovanja.

Ključne osnove strategije upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

Adekvatnost kapitala	Osnovni zadatak Društva predstavlja održanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos. Uspostavljen je jasan proces testiranja profitabilnosti u kome razmatramo i mišljenje UNIQA Grupe u cilju obezbjeđivanja profitabilnosti novih proizvoda.
Rizici osiguranja u vezi sa neživotnim osiguranjem	Društvo teži visokoj diversifikaciji rizika kroz moderan multilinijski pristup osiguranju u smislu ponude širokog spektra pokrića u poslovima sa stanovništvom i malim pravnim licima (<i>retail business</i>) i postepenu izgradnju selektivnog portfolija poslova sa velikim pravnim licima (<i>corporate business</i>). Težimo stabilnoj strukturi portfelja sa posebnim naglaskom na pokriće rizika koji nisu u vezi sa motornim vozilima.
Tržišni rizik	Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama. Proces strateške alokacije sredstava koristimo za upravljanje tržišnim rizikom u okviru regulatornih ograničenja, pri čemu se rukovodimo principom opreznosti.
Kreditni rizik	Kreditnim rizikom Društvo upravlja pre svega kroz selektivan i oprezan pristup izboru drugih ugovornih strana. Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.
Operativni rizici	Društvo je implementiralo transparentan sistem upravljanja i uspostavilo ključne funkcije u okviru tog sistema, koje zajedno sa sistemom internih kontrola uspostavljenim u Društvu doprinose ograničavanju izloženosti Društva operativnim rizicima. Operativni modeli koji se primenjuju u Društvu imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Razvoj sistema prepoznavanja, mjerjenja i upravljanja rizicima, kao osnova za kratkoročno i dugoročno planiranje i očuvanje adekvatnosti kapitala, predstavlja osnovu za očuvanje solventnosti Društva.

Društvo je implementiralo jasan model upravljanja koji uvećava konkurentske mogućnosti i povećava vrijednost Društva. Politikom upravljanja u Društvu jasno su definisani sistemi, organi i funkcije upravljanja u Društvu, u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. List RCG“, br. 06/02, „Sl. List CG“ br. 40/11) i Statutom Društva br.SA-IV-4/1 od 25.04.2016.godine. Modelom upravljanja jasno su definisane nadležnosti i odgovornosti svih ključnih organa i funkcija i definisan je strateški i operativni razvoj u Društvu. Ključne organe upravljanja čine Skupština akcionara, Odbor direktora i Izvršni direktor. Model upravljanja obuhvata i organizacionu strukturu Društva sa definisanim i opisanim zaduženjima i nadležnostima pojedinačnih organizacionih dijelova u vezi sa donošenjem odluka.

Kao sastavni dio sistema upravljanja u Društvu su uspostavljene i sljedeće funkcije: aktuarska, interni reviziji, usklađenost poslovanja (u okviru Pravne službe) i sistem internih kontola. Kao pomoć i podrška Izvršnom direktoru u donošenju odluka o adekvatnom upravljanju rizicima, formiran je Komitet za rizike. Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja “rizičnog profila” Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, kao i u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Proces upravljanja rizicima u Društvu bliže je uređen sljedećim internim aktima:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

- Smjernice za preuzimanje rizika u UNIQA neživotnom osiguranju,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna prenosnih premija,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna tehničkih rezervi za rezervisane štete
- Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta,
- Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje
- Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- Smjernice za ulaganje sredstava,
- Procedura za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju,
- Pravilnik o radu Komiteta za rizike,

a interno su usvojene i politike UNIQA Grupe koje u značajnoj mjeri doprinose unapređivanju sistema upravljanja rizicima:

- Politika sistema internih kontrola,
- Politika upravljanja rizicima,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Procedura upravljanja kapitalom,
- Procedura za upravljanje imovinom i obavezama.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva

Težište upravljanja rizicima unutar sistema upravljanja i procesa koji se odvijaju u Društvu je ostvarenje strateških ciljeva. Proces upravljanja rizicima u Društvu obezbeđuje periodično izvještavanje koje Upravi Društva omogućava da donosi odluke u vezi sa ostvarenjem dugoročnih ciljeva.

Izvršni direktor i drugi ključni organi u procesu odlučivanja uzimaju u obzir informacije dostavljene kao dio sistema upravljanja rizicima.

Interne kontrole definišu okvir koji obezbjeđuje standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili spriječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure. Implementacija okvira sistema internih kontrola Društva inicijalno podrazumeva procjenu poslovnih procesa koji sa aspekta uticaja na bilansnu sumu Društva, tekući i(ili) budući rezultat poslovanja imaju najveći uticaj. Na bazi pomenute procjene, kao ključni poslovni procesi Društva definisani su:

- Upravljanje rizicima
- Preuzimanje rizika u osiguranje
- Obrada i rješavanje odštetnih zahteva

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

- Razvoj proizvoda
- Upravljanje imovinom
- Finansijsko izvještavanje
- Finansijske transakcije
- Računovodstvo
- Finansijski kontroling
- Reosiguranje
- Informacione tehnologije.

Trenutni model za upravljanje rizicima Društva je zasnovan na Solventnost I principima i obuhvata:

- Rizik osiguranja i reosiguranja
- Finansijski rizik: tržišni rizik, rizik likvidnosti i kreditni rizik;
- Operativni rizik (uključujući pravni rizik i rizik informacionih tehnologija).

Prema podacima sa stanjem na dan 31.12.2019. godine Društvo ispunjava regulatorne zahteve koji se odnose na adekvatnost kapitala. U posmatranom periodu, Društvo je obezbijedilo raspoloživu marginu solventnosti (garantnu rezervu) iznad propisanog nivoa, što predstavlja značajnu podršku daljem rastu i razvoju Društva uz istovremeno održavanje visokog nivoa finansijske stabilnosti, uz racio solventnosti na nivou od 132,12%.

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Strategija Društva u pogledu upravljanja rizikom je da putem odgovarajućih procedura, postupaka, sistemom internih kontrola i radnji obezbijedi nesmetano poslovanje Društva kao i zaštitu imovine i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca Društva. Za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom u Društvu je odgovorno rukovodstvo Društva.

U okviru sistema internih kontrola, definisane su procedure i odgovorne osobe koje su dužne da se pridržavaju istih i da u okviru svojih nadležnosti sprovode definisane ciljeve. Rukovodstvo društva je uspostavilo sistem kvartalnog izvještavanja o rizicima kojima je društvo izloženo kao i o mjerama koje se preduzimaju za ublažavanje potencijalnih rizika. U okviru izvještaja svi rizici se klasifikuju po vjerovatnoći nastanka i stepena uticaja na poslovanje društva. Na bazi navedenog izvještaja, preduzimaju se određeni koraci za eliminisanje ili ublažavanje potencijalnih rizika.

Rizik osiguranja na 31.12.2019. godine je na niskom nivou:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

- Dovoljnost premije i prenosne premije i tehničke rezerve Društva su na adekvatnom nivou;
- Nivo samopridržaja Društva je na adekvatnom nivou. Struktura ugovora o reosiguranju i prenos viška rizika iznad samopridržaja u reosiguranje je oprezna i adekvatna

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost.

Cedirano reosiguranje sadrži kreditni rizik i takva potraživanja od osiguranja su prikazana nakon umanjenja za nenaplative iznose. Društvo prati finansijsko stanje reosiguravača i sklapa ugovore s reosiguravačima koji imaju rejting A.

Tabelarni prikaz premija osiguranja i premija datih u reosiguranje po vrstama osiguranja dat je u sljedećem pregledu:

U EUR	Premija osiguranja	31.12.2019.		31.12.2018.	
		Premija data u reosiguranje	Neto	Premija osiguranja	Neto
Nezgoda	2.335.451	(597.646)	1.737.805	1.924.388	(528.755)
Zdravstveno	723.165	-	723.165	652.743	-
Kasko	668.475	(285.908)	382.567	772.673	(355.622)
Transport	16.291	(9.712)	6.579	19.860	(11.841)
Imovina požar	439.332	(262.364)	176.968	396.147	(265.389)
Ostala imovina	1.660.109	(1.194.143)	465.966	1.064.514	(769.326)
Autoodgovornost	5.423.572	(111.858)	5.311.714	5.741.223	(108.426)
Odgovornost plovni objekti	96.433	(53.395)	43.038	81.714	(46.364)
Opšta odgovornost	497.413	(297.789)	199.624	366.558	(208.600)
Finansijski gubici	145.237	(23.489)	121.748	116.788	(6.423)
Troškovi pravne zaštite	887	-	887	887	-
Putno	223.826	-	223.826	216.923	-
Ostala neživotna osiguranja	77.183	(54.120)	23.063	110.566	(80.789)
UKUPNO	12.307.374	(2.890.424)	9.416.950	11.464.985	(2.381.535)
					9.083.450

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

U EUR	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto
Nezgoda	914.757	(311.302)	603.455	862.296	(260.241)	602.055
Zdravstveno	492.685	-	492.685	551.222	-	551.222
Kasko	303.103	(146.077)	157.026	495.969	(247.376)	248.593
Transport	-	-	-	13.723	(6.862)	6.861
Imovina požar	60.117	(34.314)	25.803	54.530	(27.868)	26.662
Ostala imovina	178.138	(110.300)	67.838	199.916	(142.033)	57.883
Autoodgovornost	1.974.725	(67.078)	1.907.647	2.495.602	(115.188)	2.380.414
Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-	-
Opšta odgovornost	26.744	(18.730)	8.014	19.054	(15.971)	3.083
Finansijski gubici	4.193	-	4.193	300	-	300
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-	-
Putno	60.801	-	60.801	71.885	-	71.885
Ostala neživotna osiguranja	37.082	-	37.082	24.675	-	24.675
UKUPNO	4.052.345	(687.800)	3.364.545	4.789.172	(815.539)	3.973.633

Procena nastalih, neprijavljenih šteta je podložna većem stepenu neizvesnosti u odnosu na prijavljene štete. Aktuari prilikom obračuna IBNR koriste statističke tehnike na bazi istorijskih podataka, te u tom smislu postoji i veći rizik odstupanja nego kod RBNS šteta.

Run-off analiza rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta (bez troškova procene i likvidacije šteta) na dan 31.12.2018, do dana 31.12.2019 je pokazala sledeće:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

(u EUR)

Vrsta osiguranja	Rezervisane nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2018	Likvidirane štete nastale do 31.12.2018 prijavljene nakon 31.12.2018 likvidirane u periodu 01.01.2019 31.12.2019	Rezervisane nastale prijavljene štete nastale do 31.12.2018 prijavljene nakon 31.12.2018 u rezervaciji na dan 31.12.2019	Preostali iznos na dan 31.12.2019 za štete nastale do 31.12.2018 koje nisu prijavljene do 31.12.2019	
01 Nezgoda	347.073	284.137	26.629	36.307	10,46%
02 Zdravstveno	66.715	71.798	500	(5.583)	-8,37%
03 Kasko	49.834	13.220	2.890	33.724	67,67%
04 Šinska vozila	-	-	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-	-	-
07 Transport	2.751	-	-	2.751	100,00%
08 Imovina požar	42.651	8.852	140.000	(106.201)	-249,00%
09 Ostala imovina	92.396	51.102	3.135	38.159	41,30%
10 Autoodgovornost	2.238.350	285.976	250.904	1.701.470	76,01%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-
13 Opšta odgovornost	26.521	20.047	25.000	-18.526	-69,85%
14 Krediti	-	-	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-	-	-
16 Finansijski gubici	4.684	550	0	4.134	88,26%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-
18 Putno osiguranje	21.290	12.347	600	8.343	39,19%
19 Ostala neživotna osiguranja	4.904	8.784	-	(3.880)	-79,12%
UKUPNO	2.897.169	756.813	449.658	1.690.697	58,36%

Od rezervisanog iznosa za nastale neprijavljene štete od 2.897.169 EUR na dan 31.12.2018, do dana 31.12.2019. je na nivou celog portfelja likvidirano 756.813 EUR, u stanju rezervisanih nastalih prijavljenih šteta na dan 31.12.2019. je 449.658 EUR, što znači da je od iznosa rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2018, na nivou celog portfelja preostalo još 1.690.697 EUR (58,36%) za nove prijave već nastalih šteta. Društvo je na dan 31.12.2019. rezervisalo 2.851.409 EUR na ime rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, pri čemu se iznos od 1.492.709 EUR odnosi na štete nastale do 31.12.2018, a koje još uvek nisu prijavljene do 31.12.2019. Imajući ovo u vidu, za run-off rezultat na dan 31.12.2019. god. se dobija sledeće:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Vrsta osiguranja	Preostali iznos na dan 31.12.2019 za štete nastale do 31.12.2018 koje nisu prijavljene do 31.12.2019	Rezervisani iznos na dan 31.12.2019 za štete nastale do 31.12.2018 koje nisu prijavljene do 31.12.2019	Run-off do dana 31.12.2019
01 Nezgoda	36.307	21.692	14.615 4,21%
02 Zdravstveno	(5.583)	1.521	(7.104) -10,65%
03 Kasko	33.724	3.469	30.255 60,71%
04 Šinska vozila	-	-	- -
05 Vazduhoplovi	-	-	- -
06 Plovni objekti	-	-	- -
07 Transport	2.751	-	2.751 100,00%
08 Imovina požar	(106.201)	3.040	(109.241) -256,13%
09 Ostala imovina	38.159	21.540	16.618 17,99%
10 Autoodgovornost	1.701.470	1.434.494	266.976 11,93%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	- -
12 Odgovornost plovni objekti	-	-	- -
13 Opšta odgovornost	(18.526)	1.577	(20.103) -75,80%
14 Krediti	-	-	- -
15 Jemstvo	-	-	- -
16 Finansijski gubici	4.134	1.777	2.357 50,32%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	- -
18 Putno osiguranje	8.343	3.598	4.745 22,29%
19 Ostala neživotna osiguranja	(3.880)	-	(3.880) -79,12%
UKUPNO	1.690.697	1.492.709	197.988 6,83%

Ako se uzme u obzir rezervisani iznos na dan 31.12.2019. za štete nastale do 31.12.2018, a koje nisu prijavljene do 31.12.2019, koje je Društvo utvrdilo koristeći konzervativan pristup uzimajući u obzir negativan run-off rezultat u prošlosti, može se zaključiti da je iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2018. do dana 31.12.2019, na nivou celog portfelja precenjen za 197.988 EUR (6,83%).

Međutim, radi se samo o proceni na dan 31.12.2019, dok se konačna dovoljnost rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2018. može utvrditi tek nakon prijave i likvidacije svih šteta nastalih do 31.12.2018. Naročito treba imati u vidu da više metoda za procenu rezervisanog iznosa na dan 31.12.2019. za štete nastale do 31.12.2018, a koje nisu prijavljene do 31.12.2019. daje rezultate koji međusobno značajno odstupaju.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora.

Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proisteći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proisteći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- (a) Valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- (b) Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- (c) Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Upravljanje rizicima

(a) Rizik promjene kursa

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

(b) Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna sredstva i obaveze, na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeđen fiksnim kamatama i po tom osnovu Društvo je ostvarilo prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Rizik promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će se vrijednost imovine Društva promijeniti zbog promjene u apsolutnom nivou kamatnih stopa i/ili razlika između dvije kamatne stope. Aktivnosti Društva su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Kod promjenljivih kamatnih stopa imovina i obaveze društva podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa promjenljivih kamatnih stopa.

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se uslijed mogućnosti da će promjene kamatnih stopa uticati na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata. Društvo prati i procenjuje uticaj promjena kamatnih stopa na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata kroz praćenje osetljivosti Društva na promjene kamatnih stopa primenom analize usklađenosti imovine i obaveza.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

Na dan 31.12.2019.

U EUR

Finansijska imovina

	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Učesće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	9.531.011	-	9.531.011
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.951.360	-	1.951.360
Potraživanja po osnovu premije	1.164.367	-	-	1.164.367
Ostala potraživanja	379.392	-	-	379.392
Gotovina	-	240.837	-	240.837
Ukupna finansijska imovina	1.593.759	11.723.209	-	13.316.968

Finansijske obaveze

Obaveze iz finansiranja	-	-	(500.000)	(500.000)
Ostale obaveze	(887.673)	-	-	(887.673)
Obračunati troškovi	(763.935)	-	-	(763.935)
Ukupne finansijske obaveze	(1.651.608)	-	(500.000)	(2.151.608)

Na dan 31.12.2018.

U EUR

Finansijska imovina

	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Učesće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	8.796.406	-	8.796.405
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.709.146	-	1.709.146
Potraživanja po osnovu premije	1.095.685	-	-	1.095.685
Ostala potraživanja	575.792	-	-	575.792
Gotovina	-	50.586	-	50.586
Ukupna finansijska imovina	1.721.477	10.556.138	-	12.277.615

Finansijske obaveze

Obaveze iz finansiranja	-	-	(1.000.000)	(1.000.000)
Ostale obaveze	(541.865)	-	-	(541.865)
Obračunati troškovi	(713.137)	-	-	(713.137)
Ukupne finansijske obaveze	(1.255.002)	-	(1.000.000)	(2.255.002)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

Naredna tabela ilustruje osjetljivost dobiti Društva na moguće promjene kamatnih stopa, sa pretpostavkom da su ostale promenljive konstante. Analiza osjetljivosti je utvrđena na bazi izloženosti promjeni kamatnih stopa instrumenata na dan bilansa stanja. Za obaveze koje se obračunavaju po varijabilnim stopama, analiza je sačinjena pod pretpostavkom da je ukupan iznos obaveza na dan bilansa stanja jednak iznosu za čitav period.

	Efekti promjene kamate			
	+1%	-1%	31.12.2018.	31.12.2017.
Dobit/(gubitak)	(5.000)	(10.000)	-	-

Imajući u vidu da se finansijske obaveze društva sa varijabilnom kamatnom stopom na dan 31.12.2018. godine odnose na zajam odobren od strane UNIQA Insurance Group AG (Ugovor o zajmu br. 18758/19 od 04.07.2019. godine), povećanje kamatne stope za 1 procentni poen dovelo bi do gubitka u iznosu od EUR 5.000. Ugovorena kamatna stopa iznosi 12M EURIBOR (sa 0,00% na 28.06.2019) uvećan za 353 bazna poena, tako da se ne može prepostaviti da će doći do smanjenja kamatne stope.

(c) Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

U pregledu koji slijedi, dat je uporedni prikaz knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i njene tržišne vrijednosti. Obzirom da su hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospijeća i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

	Ulaganja koja se drže do dospijeća		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
31. decembar 2019.						
Kuponske državne obveznice	9.531.011	9.815.908	-	-	9.531.011	9.815.908
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.951.360	1.951.360	1.951.360	1.951.360
Ukupno	9.531.011	9.815.908	1.951.360	1.951.360	11.482.371	11.767.268
31. decembar 2018.						
Kuponske državne obveznice	8.796.406	9.013.969	-	-	8.796.406	9.013.969
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.709.146	1.709.146	1.709.146	1.709.146
Ukupno	8.796.406	9.013.969	1.709.146	1.709.146	10.505.552	10.723.115

Fer vrijednost ulaganja koja se drže do dospijeća obračunata je primjenom prinosa na obveznice objavljenim na Bloombergu na dan 31.12.2019., odnosno 31.12.2018.

Upravljanje ovim rizicima obavlja rukovodstvo Društva i služba finansija, računovodstva i kontrolinga u sklopu politika i strategija odobrenih od strane Odbora direktora.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Društvo upravlja ovim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvakasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva. Plasmani slobodnih novčanih sredstava su takođe definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku

U EUR	2019	2018
Hartije od vrijednosti	9.531.011	8.796.405
Depoziti kod banaka	1.951.360	1.709.146
Potraživanja za premiju	1.331.909	1.548.500
Ostala potraživanja	515.866	906.796
Ispravka vrijednosti	(304.016)	(783.819)
Neto knjigovodstvena vrijednost	13.026.130	12.177.028

Struktura potraživanja za premiju po ročnosti prikazana je u napomeni 20.

	Nedospjelo i neobezvrijedeno	Dospjelo i neobezvrijedeno	Obezvrijedeno	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	311.901	752.113	267.895	1.331.909
Ispravka potraživanja	-	-	(167.542)	(167.542)
Neto potraživanja za premiju	311.901	752.113	100.353	1.164.367

U tabeli ispod navedena je ročnost dospjelih i neobezvrijedjenih potraživanja:

Dospjelo i neobezvrijedeno	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	605.791	104.321	42.001	752.113
Ispravka potraživanja	-	-	-	-
Neto potraživanja za premiju	605.791	104.321	42.001	752.113

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Dospijeća depozita, kamatne stope po kojima su uloženi, kao i režinzi banaka kod kojih su uloženi depoziti, prikazani su u napomeni 18.

Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Struktura obveznica po rokovima dospijeća prikazana je u napomeni 17.

Finansijska sredstva Društva koja su izložena kreditnom riziku su depoziti kod banaka, gotovina na tekućim računima i hartije od vrijednosti. Društvo prati informacije u vezi emitentata hartija od vrijednosti i nastoji da se u plasmanima nalaze hartije od vrijednosti izdavalaca sa visokim kreditnim

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

rejtingom. Plasman sredstava u bankarske depozite se obavlja na bazi analize bankarskog sektora i pojedinačnih banaka, imajući u vidu pojedinačne indikatore rizika banaka i vodeći računa o disperziji

po bankama i kreditnom rejtingu grupe kojoj pripadaju pojedinačne banke. Bankarski depoziti se ulažu na osnovu ponude i analize boniteta banaka, uz vođenje računa o disperziji deponovanja po bankama.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan bilansa stanja:

	2019	2018
Dužničke hartije od vrijednosti - ulaganja koja se drže do dospijeća	9.531.011	8.796.406
Potraživanja od banaka	1.951.360	1.709.146
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	1.984.968	2.111.172
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.543.759	1.671.477
Gotovina	<u>240.837</u>	<u>50.586</u>
Ukupno	<u>15.251.935</u>	<u>14.338.788</u>

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje sposobnosti finansiranja sredstava u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije sredstava po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva se utvrđuje na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.).

Društvo nastoji da u svom poslovanju što više slobodnih novčanih sredstava plasira u depozite i državne obveznice kod banaka uz najpovoljniju kamatnu stopu. Stanje gotovinskih računa i depozita se razmatra na dnevnom nivou od strane rukovodstva Društva, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljilo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta na vrijeme.

Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Sljedeće tabele predstavljaju strukture dospijeća sredstava i obaveza Društva posebno na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, na osnovu nediskontovanih ugovorenih obaveza:

Na dan 31.12.2019. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice					
	5.167.653	604.941	2.063.494	1.694.923	9.531.011
Potraživanja od banaka – depoziti	1.851.360	100.000	-	-	1.951.360
Potraživanja po osnovu premije	1.141.132	13.541	6.731	2.963	1.164.367
Ostala potraživanja	320.539	47.058	11.795	-	379.392
Gotovina	240.837	-	-	-	240.837
Ukupna finansijska imovina	8.721.552	765.540	2.082.020	1.697.886	13.226.967

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	(500.000)	-	-	-	(500.000)
Ostale obaveze	(887.673)	-	-	-	(887.673)
Obračunati troškovi	(763.935)	-	-	-	(763.935)
Ukupne finansijske obaveze	(2.151.608)	-	-	-	(2.151.608)

Na dan 31.12.2018. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice					
	2.347.967	5.745.582	702.857	-	8.796.406
Potraživanja od banaka – depoziti	1.709.146	-	-	-	1.709.146
Potraživanja po osnovu premije	1.047.058	26.684	20.792	1.151	1.095.685
Ostala potraživanja	575.792	-	-	-	575.792
Gotovina	50.586	-	-	-	50.586
Ukupna finansijska imovina	5.730.549	5.772.266	723.649	1.151	12.227.615

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	(1.000.000)	-	-	-	(1.000.000)
Ostale obaveze	(541.865)	-	-	-	(541.865)
Obračunati troškovi	(713.137)	-	-	-	(713.137)
Ukupne finansijske obaveze	(2.255.002)	-	-	-	(2.255.002)

Društvo je obračunalo na dan 31.12.2019. godine rezervisanja za štete u iznosu od EUR 4.854.060 (31.12.2018: EUR 4.526.649), prenosnu premiju u iznosu od EUR 6.350.465 (31.12.2018: EUR 5.979.714), kao i rezerve za neistekle rizike u iznosu od EUR 83.776 (31.12.2018: EUR 122.983). Ročna struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31.12.2019. godine dovoljna je za pokriće rezervisanih šteta Društva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje operativnim rizikom

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na poslovanje Društva, zbog propusta (nenamernih i namernih) zaposlenih i organa Društva, neodgovarajućih internih procedura i procesa u Društvu, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, odnosno drugim sistemima kao i usljud nepredvidljivih spoljnih događaja.

Operativni rizik obuhvata:

- 1) rizik pogrešnog, odnosno neodgovarajućeg izbora članova organa upravljanja, kao i lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva;
- 2) rizik pogrešnog, odnosno neadekvatnog izbora, rasporeda i postavljanja zaposlenih u društvu (kvalifikaciono i brojno);
- 3) rizik neadekvatne organizacije poslovanja društva;
- 4) rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugovaranja poslova;
- 5) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica iz odredbe pod 1) ovog stava i zaposlenih u društvu;
- 6) rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova osiguranja suprotno pravilima struke osiguranja;
- 7) rizik odsustva odgovarajućeg sistema internih kontrola, procedura i postupaka rada;
- 8) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva, članova organa upravljanja i zaposlenih u društvu;
- 9) ostale operativne rizike koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

Društvo sprovodi proces identifikacije Operativnih rizika, u skladu sa Solventnost I lokalnom regulativom i metodologijom Grupe, koji se sastoji od:

- Prikupljanje podataka o gubicima (Loss Data Collection);
- Samoprocena rizika (Risk Self Assessment).

Nivo rizika je određen uz pomoć kvalitativne metodologije (kombinacija tabele Uticaja i Učestalosti). Društvo ne poseduje razvijen interni model (baziran na principima Solventnost II) za adekvatnu kvantifikaciju rizika. Dok Solventnost II regulativa ne stupi na snagu, Društvo na kvartalnom nivou dostavlja podatke funkciji za upravljanje rizicima Grupe, neophodne za obračun kapitalnog zahteva na bazi standardne formule.

Preferencije Društva u vezi sa operativnim rizicima su da teži da izbjegne ili svede na najmanju moguću meru operativni rizik, pravni rizik, strateški kao i druge značajne rizike. U upravljanju operativnim rizikom Društvo primjenjuje Heat Map-u koju redovno ažurira. U cilju umanjenja najznačajnijih rizika Društvo primjenjuje odgovarajuće mjere i prati rizike koji nisu trenutno u fokusu. Restruktuiranje IT okruženja Društva je ključno u umanjenju rizika od pada sistema. Dodatno kroz pojednostavljenja i smanjenje broja koraka u poslovnim procesima povećava se zadovoljstvo klijenata Društva. Implementacija ciljnog operativnog model (Target Operating Model – TOM) u Društву ima za cilj standardizaciju ključnih procesa. Ovo omogućava Društvu da uvećava produktivnost, poveća zadovoljstvo klijenata i umanji broj neefikasnih i nestabilnih procesa. Sektor za razvoj ljudskih resursa kontinuirano prati razvoj zaposlenih u cilju smanjenja rizika napuštanja kompanije od strane ključnih zaposlenih. Kontinuirano se prati zakonsko okruženje. Društvo je uspostavilo i funkciju praćenja usklađenosti poslovanja. Društvo je primijenilo „Heat Map“-u koja se redovno ažurira kako bi pratili najznačajnije rizike.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

Rizici se procjenjuju na osnovu scenario analize pretnje (*thread scenarios*) i putem ekpertske procjene. Procjenjeni rizici se klasificiraju u odgovarajuće risk klase u skladu sa sistemom klasifikacije koji zavisi od raspoloživog kapitala za pokriće solventnosti tj. od raspoložive marge solventnosti (*garantne rezerve*) i procijenjene vjerovatnoće ostvarenja definisanog scenarija. Matrica vrednovanja operativnih rizika data je u nastavku:

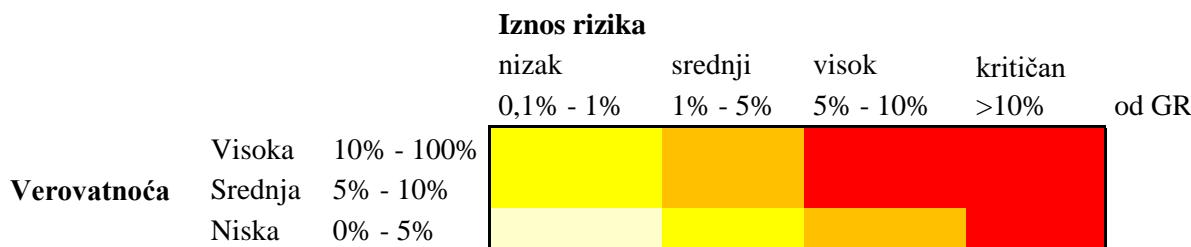

Tabela: Matrica vrednovanja merljivih rizika

Za nemerljive rizike nije moguće kvantifikovati uticaj ni verovatnoću njihovog nastanka.

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju, finansijske plasmane, finansijske obaveze i reosiguranje, cilj društva je da uparuje obaveze po ugovorima o osiguranju i finansijskim instrumentima sa aktivom koja je izložena sličnim ili identičnim rizicima.

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitet, diversifikaciju, uparivanje imovinom i obavezama, likvidnost i povrat na investiciju. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja i ukupni povrat nakon poreza korigovan za rizik, istovremeno osiguravajući da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično pregleda i odobrava ciljane portfelje, određuje investicione smjernice i limite te nadgleda proces upravljanja imovinom i obavezama. Dužna pažnja poklanja se usklađenosti s pravilima koje propisuje Zakon o osiguranju.

Društvo stvara ciljne portfelje za svaki značajni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje Društvo koristi da bi profitabilno finansiralo svoje obaveze unutar prihvatljivog nivoa rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivu prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditni kvalitet. Procjene korišćene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledaju. Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Društva da ostvari ciljeve upravljanja imovinom i obavezama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje imovinom i obavezama

Pregled finansijske imovine i finansijskih obaveza dat je u tabeli u nastavku:

U EUR	2019		2018	
	Plasmani	Obaveze	Plasmani	Obaveze
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000		50.000	
Kuponske državne obveznice	9.531.011		8.796.405	
Depoziti	1.951.360		1.709.146	
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	1.164.367		1.095.685	
Ostala potraživanja	379.392		575.792	
Gotovina	240..837		50.586	
Obaveze iz finansiranja		(500.000)		(1.000.000)
Ostale obaveze iz osiguranja		(887.673)		(541.865)
Obračunati troškovi		(763.935)		(713.137)
UKUPNO	13.316.968	(2.151.608)	12.277.615	(2.255.002)

6.6. Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom, održava zahtijevani nivo kapitala i ulaže kapital u skladu sa Zakonom o osiguranju, Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. List CG“, br. 14/2013) i Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 46/13 od 02.10.2013.).

U skladu sa gore navedenim, na dan 31. decembar 2019. godine izračunat je garantni kapital i margina solventnosti Društva:

U EUR	2019		2018	
Kapital Društva		3.964.180		3.897.454
Garantni kapital Društva		3.963.585		3.895.543
Margina solventnosti		2.100.302		2.100.302
Minimalni akcijski kapital		3.000.000		3.000.000

7. FER VRIJEDNOST KAO OSNOVA VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost se definiše kao „cijena koja bi bila ostvarena prilikom prodaje sredstva ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja“.

U zavisnosti od karakteristike podataka (inputa) koji su korišćeni prilikom utvrđivanja fer vrijednosti, fer vrijednost se klasificuje u jedan od tri nivoa. Najveću pouzdanost ima fer vrijednost nivoa 1, zatim fer vrijednost nivoa 2, i na kraju, najmanji nivo pouzdanosti ima fer vrijednost nivoa 3.

U nastavku je hijerarhijski redosled nivoa određivanja fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza:

1. Fer vrijednost nivoa 1 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cijena na aktivnim tržišima kod kojih nije vršeno bilo kakvo usklajivanje a koje se odnose na identična sredstva ili obaveze. Fer vrijednost nivoa 1 je karakteristična za Finansijska sredstva (HOV) za koja postoji aktivno i likvidno tržište.
2. Fer vrijednost nivoa 2 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cena za slična sredstva kojima se trguje na aktivnom i likvidnom tržištu ili vrednost koja je dobijena na bazi korigovanih kotiranih cena za identična sredstva kojima se trguje na neaktivnom i nelikvidnom tržištu.
3. Najmanju pouzdanost sa sobom nosi fer vrijednost nivoa 3 koja se dobija na bazi inputa koji nisu uočljivi na tržištu. Najčešće je reč o fer vrijednosti koja se dobija primenom različitih modela procjene koji kao podatke (inpute) koriste pretpostavke razvijene od strane menadžmenta. Fer vrijednost nivoa 3 je karakteristična za Nematerijalnu imovinu i Nekretnine, postrojenja i opremu.

Uporedni pregled knjigovodstvene i fer vrednosti na dan 31.12.2019. i 31.12.2018. za kuponske državne obveznice i potraživanja od banaka za depozite dat je u napomeni 6.3. u okviru cjenovnog rizika. Finansijske obaveze Društva su kratkoročne a njihova fer vrijednost je jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

u EUR	2019	2018
Obračunate bruto premije neživotnih osiguranja	12.307.374	11.464.985
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(2.890.424)	(2.381.535)
Promjene bruto prenosnih premija	(370.751)	(38.782)
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući dio	(64.521)	(207.241)
Ukupno	8.981.678	8.837.427

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja su ostvareni po osnovu sljedećih vrsta osiguranja:

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (nastavak)

u EUR	2019					2018				
	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Pomjena prenosnih premija za reos. dio	Neto premija	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Pomjena prenosnih premija za saos. dio	Pomjena prenosnih premija za reos. dio
Nezgoda	2.335.451	(597.646)	(493.959)	23.686	1.267.532	1.924.388	(528.755)	(290.858)	(2.435)	1.102.339
Zdravstveno	723.165	-	8.390		731.555	652.743	-	97.661	-	750.404
Kasko	668.475	(285.908)	55.554	(35.930)	402.191	772.673	(355.622)	1.501	(238)	418.314
Transport	16.291	(9.712)	617	(300)	6.896	19.860	(11.841)	(249)	120	7.890
Imovina požar	439.332	(262.364)	14.732	(37.176)	154.524	396.147	(265.389)	62.942	(3.347)	190.353
Ostala imovina	1.660.109	(1.194.143)	(43.723)	(28.912)	393.331	1.064.514	(769.326)	315.813	(225.446)	385.555
Autoodgovornost Odgovornost plovni objekti	5.423.572	(111.858)	160.400	-	5.472.114	5.741.223	(108.426)	(143.596)	-	5.489.201
Opšta odgovornost	96.433	(53.395)	(6.878)	3.371	39.532	81.714	(46.364)	(13.643)	18.837	40.545
Finansijski gubici	497.413	(297.789)	(44.391)	21.283	176.516	366.558	(208.599)	(20.076)	2.089	139.972
Troškovi pravne zaštite	145.237	(23.489)	(39.321)	11.627	94.054	116.788	(6.423)	(43.473)	(11.001)	55.892
Putno Ostala neživotna osiguranja	887	-	(65)	-	822	887	-	186	-	1.073
	223.826	-	4.604	-	228.430	216.923	-	647	-	217.570
	77.183	(54.120)	13.287	(22.170)	14.181	110.566	(80.789)	(5.639)	14.179	38.318
Ukupno	12.307.374	(2.890.424)	(370.751)	(64.521)	8.981.678	11.464.985	(2.381.535)	(38.782)	- (207.241)	8.837.427

9. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

u EUR	2019	2018
Prihodi od prodaje zelene karte	264.180	277.970
Prihodi od drugih usluga - naplata obezvrijedjenih potraživanja	80.553	264.935
Prihodi od drugih usluga	12.746	-
Prihodi od uslužnih šteta	7.476	2.926
Ukupno	364.955	545.831

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA

Rashodi naknada šteta imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Obračunate bruto naknade šteta	4.052.345	4.789.172
Troškovi vezani za naknadu šteta	218.557	262.958
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	(62.264)	(28.555)
Umanjenjene za udio reosiguravača u naknadama šteta	(687.800)	(815.539)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	343.805	(198.629)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za reosiguravajući i saosiguravajući dio	82.659	(10.233)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	(45.760)	(7.146)
Umanjenje za udjele reosiguravača u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete	(20.975)	(39.901)
Promjene rezervisanja za troškove likvidacije šteta	29.366	(16.855)
Ukupno	3.909.932	3.935.272

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja prikazane su kao što slijedi:

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

	2019										
	Obračunate bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanj a	Udio u naknadama šteta iz prihvaćeni h saosiguranj a	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadama šteta	Promjene bruto rezervisanj a za nastale prijavljene štete (+/-)	Promjene rezervisanj a za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena bruto rezervisanj a za nastale neprijavljene štete (+/-)	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanji ma za nastale neprijavljene štete	Promjena rezervisanj a za troškove procjene i likvidacije šteta	Rashodi naknada šteta
u EUR											
Nezgoda	914.757	39.954	-	-	(311.302)	46.346	(12.627)	(1.736)	(13.396)	(943)	670.435
Zdravstveno	492.685	56.651	-	-	-	-6.182	-	6.552	-	(482)	519.145
Kasko	303.103	16.051	(10.949)	-	(146.077)	(5.189)	2.594	(1.876)	1.436	80	159.470
Plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport	-	-	-	-	-	(2.000)	1.000	(2.751)	357	(402)	(3.795)
Imovina požar	60.117	2.955	-	-	(34.314)	169.707	(84.854)	(714)	(709)	10.560	123.037
Ostala imovina	178.138	8.060	-	-	(110.300)	18.103	(9.051)	1.417	1.375	(24)	89.266
Autoodgovornost	1.974.725	88.771	(51.315)	-	(67.078)	84.621	198.824	(70.606)	-	18.574	2.194.248
Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opšta odgovornost	26.744	1.315	-	-	(18.730)	24.744	(13.227)	20.078	(10.039)	1.575	32.588
Finansijski gubici	4.193	206	-	-	-	(438)	-	(160)	-	(110)	3.712
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Putno	60.801	3.052	-	-	-	14.621	-	(880)	-	295	78.116
Ostala neživotna osiguranja	37.082	1.542	-	-	-	(528)	-	4.916	-	241	43.712
Ukupno	4.052.345	218.557	(62.264)	-	(687.800)	343.805	82.659	(45.760)	(20.975)	29.366	3.909.932

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

	2018										
u EUR	Obračunat e bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanja	Udio u naknadama iz prihvaćenih saosiguranja	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadama iz šteta	Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena rezervisa nja za nastale neprijavljenе štete (+/-)	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanju za nastale neprijavljene štete	Promjena rezervisanja za troškove procjene i likvidacije šteta	Rashodi naknada šteta
Nezgoda	862.296	38.799	-	-	(260.241)	15.633	(9.421)	(18.582)	(19.994)	(4.705)	603.785
Zdravstveno	551.222	70.998	-	-	-	8.052	-	(12.294)	-	(1.170)	616.807
Kasko Plovni objekti	495.969	23.282	(1.217)	-	(247.376)	(27.050)	13.525	18.420	(9.191)	(978)	265.384
Transport	13.723	494	-	-	(6.862)	-	-	2.751	(1.375)	402	9.132
Imovina požar	54.530	1.962	-	-	(27.868)	30.848	(15.324)	(89)	45	7.448	51.554
Ostala imovina	199.916	10.096	-	-	(142.033)	(20.390)	23.346	11.458	(5.729)	6.048	82.711
Autoodgovornost Odgovornost plovni objekti	2.495.602	112.020	(27.338)	-	(115.188)	(302.252)	25.145	(17.936)	-	(34.226)	2.135.826
Opšta odgovornost Finansijski gubici	19.054	686	-	-	(15.971)	95.011	(47.505)	7.313	(3.657)	9.861	64.792
Troškovi pravne zaštite	300	11	-	-	-	338	-	855	-	331	1.834
Putno Ostala neživotna osiguranja	71.885	3.723	-	-	-	654	-	397	-	(212)	76.446
	24.675	888	-	-	-	528	-	563	-	346	27.000
Ukupno	4.789.172	262.958	(28.555)	-	(815.539)	(198.629)	(10.233)	(7.146)	(39.901)	(16.855)	3.935.272

11. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja se odnose na:

u EUR	2019	2018
Troškovi za preventivu	154.055	145.446
Vatrogasni doprinos	21.620	19.192
Troškovi doprinosa Garantnom fondu	225.832	232.348
Troškovi nadzornog organa	113.503	113.503
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	74.603	130.210
Ostali neto troškovi osiguranja	541.423	605.268
Rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja	2.864	8
Druge rezervacije	48.784	5.278
Ukupno	1.182.685	1.251.253

Doprinos za preventivu se izdvaja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva.

Doprinos Garantnom fondu za 2019. obračunat je i evidentiran u skladu sa Odlukom o visini doprinosa Garantnom fondu za 2019. godinu (Službeni list CG, br. 85/2018, donijetom od strane Savjeta Agencije za nadzor osiguranja: Doprinos je utvrđen je po stopi od:

- a) 3,82% od bruto fakturisane premije u 2018. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja; osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima,
- b) 0,38% od bruto fakturisane premije u 2018. godini za obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

U skladu sa članom 175 Zakona o osiguranju i člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Službeni list CG“, br. 26/15 od 26.05.2015. i 38/15 od 17.07.2015.) godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije. Kao osnovica za utvrđivanje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini uzima se bruto premija ostvarena u prethodnoj godini.

Vatrogasni doprinos obračunat je u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 005/08 od 23.01.2008, 086/09 od 25.12.2009, 032/11 od 01.07.2011, 054/16 od 15.08.2016.) prema kojem su osiguravajuća društva dužna da izdvajaju i uplaćuju sredstva u Fond za zaštitu i spasavanje, i to u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti. Vatrogasni doprinos obračunava se i plaća počev od 01.07.2017. godine.

Ostali neto troškovi osiguranja odnose se na rashode nastale po osnovu učešća u pozitivnom tehničkom rezultatu, storniranja i raskida polisa prethodnih perioda, odobrenih popusta i usluga asistencije na putu.

Druge rezervacije odnose se na rezervacije za ispravke potraživanja po osnovu regresnih šteta i datih avansa.

12. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja za period 01.01. – 31.12.2019. iznose EUR 4.370.374 (2018: EUR 4.348.214) i imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Troškovi sticanja osiguranja	3.560.741	4.056.602
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	110.379	(114.829)
Amortizacija	21.649	16.881
Neto zarade zaposlenih	318.733	296.805
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	196.720	181.463
Drugi troškovi rada	112.632	66.527
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	628.085	544.795
Materijalni troškovi	25.809	23.397
Troškovi ugovora o djelu, konsultantskih usluga	252.722	194.975
Troškovi zakupnina	66.700	52.713
Premija osiguranja	45	357
Troškovi platnog prometa	41.001	38.111
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	15.338	8.844
Drugih usluga	380.057	142.810
Ostali troškovi usluga	755.863	437.810
Drugi troškovi	42.700	31.631
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(774.852)	(648.073)
Ukupno:	4.370.374	4.348.214

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizaciju, zarade, materijalne troškove, troškove ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja su razgraničeni u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

13. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

Struktura ukupnog neto finansijskog rezultata od ulaganja sa aspekta finansijskog rezultata ostvarenog od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i finansijskog rezultata iz ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:

u EUR	2019	2018
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	303.424	283.623
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	(3.260)	-
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	300.164	283.623
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	146.623	138.394
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(76.636)	(105.778)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	69.987	32.616
Ukupno	370.151	316.239
u EUR	2019	2018
Prihodi od kamata na oročene depozite	19.201	13.369
Prihodi od kamata na sredstva po vidjenju i drugi kamatni prihodi	166	3.948
Prihodi od kamata po osnovu obveznica	360.041	350.419
Finansijski prihodi:	379.408	367.736
Rashodi kamata	(28.588)	(38.424)
Finansijski rashodi:	(28.588)	(38.424)
Drugi prihodi	70.639	54.282
Drugi rashodi	(51.308)	(67.353)
Ukupno:	19.331	(13.071)
Ukupno:	370.151	316.239

Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi odnose se na prihode od prodaje osnovnih sredstava i refundacije troškova, dok se rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi odnose na rashode prethodnih perioda.

14. POREZ NA DOBIT

u EUR	2019	2018
Tekući porez	-	-
Odloženi porezi	4.781	-
Ukupno	4.781	-

Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja:

u EUR	2019	2018
Dobit/gubitak poslovne godine	170.017	66.726
Teorijski porez na dobit po stopi od 9%	15.301	6.005
Usklađivanje prihoda i rashoda		
Troškovi i prihodi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	48	1.284
Amortizacija obračunata u finansijskim izvještajima	3.890	4.051
Amortizacija obračunata za poreske svrhe	(4.084)	(3.832)
Poreski gubitak za koji nije kreirano odloženo poresko sredstvo	(15.156)	(7.508)
Poreska obaveza na dan 31. decembar	-	-

Obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza:

U EUR	Stanje na 31.12.2018.	Promjena	Stanje na 31.12.2019.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	63.057	(4.305)	58.752
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	2.636	(477)	2.159
Odloženo poresko sredstvo	65.693	(4.782)	60.911

U EUR	Stanje na 31.12.2017.	Promjena	Stanje na 31.12.2018.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	63.057	-	63.057
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	2.636	-	2.636
Odloženo poresko sredstvo	65.693	-	65.693

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Na dan 31.12.2019. godine nematerijalna imovina u iznosu od EUR 595 (31.12.2018: EUR 1.911) predstavlja ulaganje u programe za računare i licence.

Promjene na nematerijalnoj imovini su kao što slijedi:

u EUR	2019	2018
Nabavna vrijednost		
Stanje 1. januara	269.930	269.930
Nabavka	-	-
Stanje 31. decembra	269.930	269.930
Ispravka vrijednosti		
Stanje 1. januara	(268.019)	(265.658)
Amortizacija	(1.317)	(2.361)
Stanje 31. decembra	(269.336)	(268.019)
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	594	1.911

16. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

u EUR	2019	2018
Kancelarijski nameštaj	23.513	30.182
Kompjuterska i ostala oprema	39.295	35.016
Automobili	102.168	71.695
Ulaganje na tujim osnovnim sredstvima	3.171	5.441
Stanje na dan 31. decembra	168.147	142.334

Promjene na nekretninama i opremi su kao što slijedi:

16. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

U EUR	Sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja				Kompjuterska i ostala oprema				Ulaganja na tudim nekretninama, postrojenjima i opremi				Ukupno	
	Namještaj				Automobili									
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Nabavna vrijednost														
Stanje 1.1.	8.250	7.691	83.012	82.041	196.811	174.794	193.936	153.294	19.521	19.521	501.529	437.341		
Nabavka	0	558	1.369	971	20.687	22.017	45.444	59.582	-	-	67.500	83.128		
Prodaja	-	-	-	-	-	-	-	(18.940)	-	-	-	(18.940)		
Stanje 31. 12.	8.250	8.250	84.381	83.012	217.498	196.811	239.380	193.936	19.521	19.521	569.029	501.529		
Ispravka vrijednosti														
Stanje 1. januara	(7.488)	(7.209)	(52.830)	(42.996)	(162.557)	(143.237)	(122.241)	(130.234)	(14.080)	(11.811)	(359.195)	(335.486)		
Amortizacija	(245)	(279)	(8.038)	(9.834)	(16.163)	(19.320)	(14.971)	(10.947)	(2.269)	(2.269)	(41.687)	(42.649)		
Prodaja	-	-	-	-	-	-	-	18.940	-	-	-	18.940		
Stanje 31.12.	(7.733)	(7.488)	(60.868)	(52.830)	(178.720)	(162.557)	(137.212)	(122.241)	(16.350)	(14.080)	(400.882)	(359.195)		
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.	517	762	23.513	30.182	38.778	34.254	102.168	71.695	3.171	5.441	168.147	142.334		

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Dugoročna finansijska ulaganja obuhvataju:

u EUR	2019	2018
Ulaganje u obveznice	4.363.358	6.448.439
Učešće u kapitalu NBOCG	50.000	50.000
Ulaganje u dugoročni depozit	<u>100.000</u>	-
Ukupno	<u>4.513.358</u>	<u>6.498.439</u>

Hartije od vrijednosti – kuponske (EURO obveznice) – se odnose na obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Ove hartije Društvo klasificiraju kao finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća.

Struktura ulaganja u obveznice prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	Kamatna stopa	Datum dospijeća	2019	2018
Serija 2019	5,375%	20.05.2019.	-	2.347.967
Serija 2020	3,875%	18.03.2020.	5.167.653	5.132.413
Serija 2021	5,750%	10.03.2021.	604.941	613.168
Serija 2024	3,000%	23.04.2024.	2.063.494	-
Serija 2025	3,375%	21.04.2025.	697.849	702.857
Serija 2026	3,500%	23.04.2026.	501.750	-
Serija 2029	2,550%	03.10.2029.	<u>495.324</u>	-
Ukupno			<u>9.531.011</u>	<u>8.796.406</u>

Društvo je potpisivanjem Ugovora o pristupanju Nacionalnom Birou Osiguravača Crne Gore i uplatom suosnivačke kvote od 50.000 EUR postalo suosnivač istog sa alikvotnim udjelom od 1/6.

18. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Na dan 31.12.2019. Društvo je imalo ulaganja u kratkoročne i dugoročne depozite kod poslovnih banaka. Struktura finansijskih ulaganja u depozite sa stanjem na dan 31. decembra tekuće, odnosno prethodne godine je sljedeća:

Naziv banke	Rejting banke	31.12.2019.			31.12.2018.		
		Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita	Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita
Addiko Banka	Ba3	31.07.2020	1,80%	350.000	30.04.2019	1,55%	100.000
Addiko Banka	Ba3	06.07.2020	1,65%	140.000	06.07.2019	1,8%	140.000
Nova Banka	-	-	-	-	27.07.2019	0,60%	10.001
Societe General banka	A+	30.08.2020	0,60%	371.360	30.08.2019	0, 60%	369.145
Hipotekarna banka	-	09.09.2020	1,25%	100.000	28.08.2019	1,25%	100.000
Addiko Banka	Ba3	03.09.2020	1,65%	260.000	27.08.2019	0,018	260.000
Komercijalna banka AD Budva	-	02.08.2020	1,50%	330.000	01.04.2019	0,60%	120.000
Komercijalna banka AD Budva	-	14.05.2022	2,00%	100.000	01.04.2019	0,60%	60.000
Komercijalna banka AD Budva	-	-	-	-	27.03.2019	0, 60%	250.000
Erste banka Stanje na dan 31.12.	A	31.01.2020	0,05%	300.000	21.12.2019	0,65%	300.000
				1.951.360			1.709.146

***Izvor za rejting banke su agencije za kreditni rejting Moody's, S&P, Fitch, DBRS. Posmatraju se rejtinzi koje su objavile sve četiri agencije i kao konačni rejting banke uzima se drugi najbolji rejting. Ukoliko postoji samo jedan rejting, onda se on uzima kao konačan.

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva Društva kod poslovnih banaka u iznosu od EUR 240.837 (2018: EUR 50.586). Pregled novčanih sredstava po bankama dat je u sljedećoj tabeli:

u EUR	2019	2018
CKB	67.193	9.537
NLB	13.253	5.854
Erste banka	67.452	2.605
Societe General banka	36.459	8.567
Hipotekarna banka	5.615	95
Atlas banka	11.040	7.505
Komercijalna banka Budva	915	267
Addiko banka	2.092	4.955
Prva banka	12.709	6.552
First Financial bank	923	866
Nova banka	-	3.109
Lovćen banka	23.187	674
Ukupno	240.837	50.586

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Potraživanja za premiju osiguranja i ostala potraživanja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	1.331.909	1.548.500
Potraživanja za udjele u naknadama šteta	-	-
Potraživanja po osnovu prava na regres	10.561	248.540
Potraživanja po osnovu datih avansa	253.822	333.068
Ostala potraživanja	251.484	325.188
	1.847.775	2.455.296
Ispravka vrijednosti		
- potraživanja po osnovu premija	(167.542)	(452.815)
- potraživanja po osnovu prava na regres	(4.033)	(223.248)
- potraživanja po osnovu datih avansa	(18.553)	(14.157)
- ostala potraživanja	(113.889)	(93.599)
	(304.016)	(783.819)
Stanje na dan 31. decembra	1.543.759	1.671.477

Ostala potraživanja se odnose na potraživanja od fondova za naknade zarada zaposlenima, potraživanja od zaposlenih, potraživanja za neisplaćene kamate Udruženja osiguravača Srbije i druga potraživanja.

Starosna struktura neto potraživanja po osnovu premije osiguranja data je sljedećim prikazom:

u EUR	2019	2018
do 30 dana	917.692	872.013
od 31 do 60 dana	104.321	115.302
od 61 do 90 dana	42.001	101.494
od 91 do 270 dana	93.785	6.876
preko 270 dana	6.568	-
	1.164.367	1.095.685

21. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama ima sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	1.346.950	1.411.470
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	638.018	699.702
Stanje na dan 31. decembra	1.984.968	2.111.172

22. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Odloženi troškovi sticanja osiguranja	1.790.197	1.900.576
Unaprijed obračunate kamate - obveznice	239.171	255.626
Unaprijed obračunate kamate - depoziti	8.625	5.915
Unaprijed plaćeni troškovi	74.558	35.982
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	118.468	105.605
Stanje na dan 31. decembra	2.231.019	2.303.704

Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja su razgraničeni na period trajanja osiguranja. Razgraničenje troškova sticanja osiguranja je izvršeno srazmjerno učešću prenosne premije u bruto premiji. Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničene popuste na premije osiguranja.

23. KAPITAL I REZERVE

23.1. Osnovni kapital

u EUR	2019	2018
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.730.820)	(4.797.546)
Dobit/gubitak tekuće godine	165.235	66.726
	4.129.415	3.964.180

Na dan 31. decembra 2019. godine, akcijski kapital Društva čini 86.950 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 100 po akciji.

Struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine je prikazana u narednoj tabeli:

U EUR	31.12.2019.		31.12.2018.	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
Uniqa International Beteiligungs GMBH, Austrija	8.672.500	99,74	8.672.500	99,74
Uniqa Versicherungen AG, Austrija	22.500	0,26	22.500	0,26
Ukupno	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00

Dana 18.12.2019. godine akcionar Društva UNIQA International Beteiligungs – Verwaltungs GmbH spojio se sa drugim akcionarom Društva UNIQA – International AG. Od dana registracije spajanja u Trgovinskom sudu u Beču (18.12.2019. godine) akcionar UNIQA International Beteiligungs – Verwaltungs GmbH je prestalo da postoji, a cijelokupna imovina i vlasnička prava ovog društva su prešla na UNIQA International AG. Predmetna promjena je registrovana u Centralnom registru Centralno klirinško depozitarnog društva a.d. Podgorica dana 04.02.2020. godine.

23.2. Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. List CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

	Margina solventnosti
I Rezultat	1.797.364
II Rezultat	1.033.393
Prethodna godina	2.100.302
Rezervisane štete u samopridržaju tekuće godine	4.216.042
Rezervisane štete u samopridržaju prethodne godine	3.826.948
Koeficijent	1
Usvojeno	2.100.302

23. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

23.3. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR

	2019	2018
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.730.820)	(4.797.546)
	3.964.180	3.897.454
Nematerijalna imovina	(594)	(1.911)
I OSNOVNI KAPITAL	3.963.585	3.895.543
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	3.963.585	3.895.543
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	3.963.585	3.895.543

Na osnovu člana 92 Zakona o osiguranju, kapital Društva iznosi EUR 3.964.180 i veći je od margine solventnosti (koja za period 31.12.2019. iznosi EUR 2.100.302), što je u skladu sa članom 98 Zakona o osiguranju.

Garantni kapital Društva obračunat u skladu sa članom 98a stav 1 Zakona o osiguranju, iznosi EUR 3.963.585 i veći je od 1/3 margine solventnosti), što je u skladu sa članom 98a stav 2 Zakona.

Garantni kapital veći je od akcijskog kapitala na osnovu člana 21 i člana 201a (EUR 3.000.000), što je u skladu sa članom 98a stav 3 Zakona.

Na dan 31.12.2019. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina i iz tekućeg obračunskog perioda. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

Struktura bruto tehničkih rezervi data je u sljedećem prikazu:

u EUR	2019	2018
Bruto prenosne premije	6.350.465	5.979.714
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.716.343	1.372.538
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljenе štete	2.851.409	2.897.169
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	286.308	256.942
Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	181.808	98.032
Stanje na dan 31. decembra	11.386.333	10.604.396

Društvo je na bazi Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike (Sl. List CG br. 054/18) od 31.07.2018 uvelo obračun tehničkih rezervi za neistekle rizike za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

Promjene na bruto prenosnoj premiji u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2019	2018
Prenosna premija, stanje na dan 1. januar	5.979.715	5.940.932
Promjena prenosne premije u toku godine	370.750	38.783
Ukupno prenosna premija na 31. decembar	6.350.465	5.979.715

Promjene na rezervisanim štetama u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2019	2018
Rezervisane nastale prijavljene štete, stanje na dan 1. januar	1.372.538	1.571.167
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete u toku godine	343.805	(198.629)
Rezervisane nastale prijavljene štete na dan 31. decembar	1.716.343	1.372.538
Rezervisanja za nastale a neprijavljenе štete, stanje na dan 1. januar	2.897.169	2.904.315
Promjene rezervisanja za nastale a neprijavljenе štete u toku godine	(45.760)	(7.146)
Rezervisanja nastale a neprijavljenе štete na dan 31. decembar	2.851.409	2.897.169
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 1. januar	256.942	273.797
Promjene rezervisanja za za troškove likvidacije šteta u toku godine	29.366	(16.855)
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta na dan 31. decembar	286.308	256.942
Ukupno bruto rezervisanja za štete na 31. decembar	4.854.060	4.526.650

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (nastavak)

Promjene na rezervama za neistekle rizike u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2019	2018
Rezerve za neistekle rizike, stanje na dan 1. januar	98.032	-
Promjena rezervi za neistekle rizike u toku godine	83.776	98.032
Ukupno rezerve za neistekle rizike na 31. decembar	181.808	98.032

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

Na dan 31.12.2019. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)
Depoziti kod banaka	1.851.360	16,26%
Obveznice I druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	7.550.006	66,31%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	1.984.968	17,43%
UKUPNO:	11.386.334	100,00%

Na dan 31.12.2018. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)
Depoziti kod banaka	1.709.146	16,12%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	6.784.078	63,97%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	2.111.172	19,91%
UKUPNO:	10.604.396	100,00%

Struktura državnih obveznica po ročnosti prikazana je u napomeni 16, a struktura ulaganja depozita po bankama i ročnosti u napomeni 17.

25. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Obaveze po osnovu šteta	4.742	313
Obaveze za povrate sredstva	60.267	60.373
Obaveze za premiju reosiguranja	433.005	233.514
Obaveze za porez na premiju	68.312	52.029
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	500.000	1.000.000
Obaveze prema dobavljačima	230.807	140.071
Ostale obaveze	87.429	55.565
Ostale obaveze	3.110	-
Stanje na dan 31. decembra	1.387.673	1.541.865

Kratkoročne obaveze iz finansiranja sa stanjem na dan 31.12.2019. godine odnose se na zajam odobren od strane UNIQA Insurance Group AG (Ugovor o zajmu br. 18758/19 od 04.07.2019. godine). Zajam je odobren na period od dvije godine, po fiksnoj kamatnoj stopi od 3,53% u periodu od 29.06.2017. do 29.06.2018. godine. Nakon toga, ugovorena kamatna stopa koju obračunava Zajmodavac, iznosi 12M EURIBOR (na 28.06.2018) uvećan za 353 bazna poena. Rok za vraćanje zajma je 29.06.2020. godine.

26. DUGOROČNE OBAVEZE

u EUR	2019	2018
Druge finansijske obaveze - zajam	500.000	1.000.000
Stanje na dan 31.12.	500.000	1.000.000

27. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2019	2018
Ukalkulisani troškovi	754.963	695.193
Ukalkulisana kamata na zajam	8.972	17.944
Doprinos za preventivu	93.756	79.896
Stanje na dan 31. decembra	857.691	793.033

Ukalkulisani troškovi odnose se na troškove iz redovnog poslovanja.

28. POVEZANA LICA

28.1. Poslovni odnosi sa matičnim društvom

Većinski vlasnik Društva je UNIQA Internationale Beteiligungs-Verwaltungs GmbH, Austrija u čijem se vlasništvu nalazi 99.74% akcija Društva. Preostalih 0.26% akcija se nalazi u vlasništvu UNIQA Versicherungen AG, Austrija.

28.2. Transakcije sa povezanim licima

- a) Pregled transakcija sa povezanim pravnim licima s kojima je Društvo imalo pravne poslove i transakcije tokom 2019. odnosno 2018:

BILANS STANJA u EUR AKTIVA	Naziv povezanog lica	2019	2018
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Uniq RE AG, Zurich	636.308	509.936
Ostala potraživanja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	560
AVR-Unaprijed plaćeni troškovi - licence	Raiffeisen Informatik Consulting	15.479	
		651.787	510.496
PASIVA	Naziv povezanog lica	2019	2018
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Capital Markets GmbH	142	241
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Neživotno osiguranje ado Beograd	0	-
PVR- ukalkulisani troškovi	UNIQA Insurance Group AG, Wien	1.588	-
PVR- ukalkulisani troškovi	UNIQA Insurance Group AG, Wien	8.972	17.944
PVR- ukalkulisani troškovi	S Tech	0	0
PVR- ukalkulisani troškovi	Uniq IT Services	13.253	0
Obaveze za premiju reosiguravača	Uniq RE AG, Zurich	433.005	216.014
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	35.882	42.314
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Insurance Group AG, Wien	133.985	30.589
Obaveze prema društvima iz grupe	sTech doo Beograd	36.403	21.495
Obaveze prema društvima iz grupe	Uniq IT Services	7.678	-
Druge kratkoročne obaveze iz finansiranja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	500.000	1.000.000
Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača	Uniq RE AG, Zurich	(1.185.852)	(1.079.996)
		(14.944)	248.601

28. POVEZANA LICA (nastavak)

28.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

BILANS USPJEHA u EUR PRIHODI	Naziv povezanog lica		
		2019	2018
Prihodi od premije osiguranja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	-	1.898
Smanjenje prihoda za udio reosiguranja u premijama osiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	(2.224.441)	(1.869.416)
Promjene prenosne premije reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	(105.856)	(86.618)
		<u><u>(2.330.297)</u></u>	<u><u>(1.954.135)</u></u>
RASHODI	Naziv povezanog lica	2019	2018
Umanjenje rashoda po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	(660.536)	(752.065)
Umanjenje rashoda po osnovu smanjenja rezervisanih šteta reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	(126.371)	(76.434)
Umanjenje troškova - prihodi od provizija reosiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	(727.191)	(585.135)
Konsultantske usluge	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	95.168	104.981
Konsultantske usluge	UNIQA Capital Markets GmbH, Wien	3.255	3.381
Konsultantske usluge	UNIQA Insurance Group AG, Wien	182.182	125.131
Neproizvodne usluge - edukacija	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	1.995
Troškovi održavanje servera i mreže	sTech doo, Beograd	145.891	116.275
Troškovi održavanje servera i mreže	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	24.479	34.234
Troškovi licence IT	UNIQA IT Services	58.263	23.032
Troškovi kamate za zajam	UNIQA Insurance Group AG, Wien	26.328	35.006
Naknade zaposlenima	UNIQA Österreich Versicherungen AG, Wien	9.091	9.091
Naknade zaposlenima	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	6.000	6.000
Drugi rashodi	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	40.357	35.319
		<u><u>(923.084)</u></u>	<u><u>(919.190)</u></u>

28. POVEZANA LICA

28.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

b) Prenosi zajedničkih troškova

U skladu sa Protokolom o međusobnom preuzimanju i učešću u troškovima sa UNIQA životnog i UNIQA neživotnog osiguranja ad, izvršen je obračun i prenos pripadajućih troškova po principu proporcionalnog učešća, a odnose se na zajedničke troškove poslovanja, u neto iznosu od EUR 27.624 (2018: EUR 39.911).

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2019	2018
Ostala potraživanja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	8.662	39.911
		<u>8.662</u>	<u>39.911</u>
BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica	2019	2017
Rashodi Prenos troškova sa UNIQA životnog osiguranja / uvećanje troškova	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	27.624	39.911
		<u>27.624</u>	<u>39.911</u>

Zaposleni, članovi upravnih i nadzornih tijela, direktori i ostali zaposleni ne koriste kredite odobrene od stane Društva, niti garancije u 2019. i 2018. godini, niti imaju vlasničke udjele u Društvu.

29. SUDSKI SPOROVI

Društvo na dan 31. decembar 2019. godine na rezervacijama za 138 sudske sporove po osnovu odstetnih zahtjeva i ima rezervisan iznos od EUR 998.436,05. Rukovodstvo smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava, ishod sporova u toku neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

Protiv Društva se vodi i četiri radna spora od kojih je za dva izvjesno da će biti usvojen tužbeni zahtev, vrednost ovih sporova iznosi EUR 13.800,00. Društvo je izvršilo rezervaciju ovih iznosa. Osnovanost ostalih sporova još uvijek nije utvrđena, a i u slučaju da sud usvoji sporove, iznos je nematerijalan i rukovodstvo Društva smatra da rezervisanja po ovim sporovima nisu neophodna.

30. EKSTERNE KONTROLE

Poreska uprava Crne Gore je u periodu od 28.12.2018. godine do 18.04.2019. godine godine u Društvu izvršila redovnu neposrednu inspekcijsku kontrolu pravilnosti obračuna, prijavljivanja i plaćanja poreza i drugih dažbina, a sve za period od posljednje poreske kontrole – od 2013. godine, te zaključno sa 2018. godinom.

Nadzorom je bio obuhvaćen:

- Porez na dodatu vrijednost na usluge stranih lica za period 01.01.2013 – 31.12.2018. godine;
- Porezi i doprinosi iz i na lična primanja za period 01.01.2013 - 31.12.2018. godine;
- Porez na premiju osiguranja za period 01.01.2013 – 31.12.2018. godine;
- Porez na dobit za 2013, 2014, 2015, 2016 i 2017 godinu.

Zapisnik o inspekcijskom nadzoru je dostavljen Društvu dana 10.05.2019. godine. Zapisnikom nije konstatovano postojanje nepravilnosti u obračunu, prijavljivanju i plaćanju poreza i drugih dažbina od strane Društva.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon dana bilansa su događaji koji su se desili nakon izvještajnog perioda, a prije datuma objavljivanja finansijskih izvještaja. Postoje dvije vrste događaja nakon dana bilansa:

- 1) Događaji koji pružaju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na datum bilansa stanja i
- 2) Događaji koji pružaju nove informacije o uslovima koji nisu postojali na datum bilansa stanja.

Krajem 2019. godine u Kini su se prvi put pojavile vijesti o COVID-19 (koronavirusu). Situacija na kraju godine uključivala je ograničeni broj slučajeva nepoznatog virusa prijavljenih Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji. U prvih nekoliko mjeseci 2020. virus se širio globalno i njegov negativni utjecaj dobio je na značaju. Rukovodstvo vjeruje da je ova epidemija događaj nakon izvještajnog perioda koji ne zahtijeva prilagođavanje finansijskih izvještaja.

U vrijeme izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo neposrednog uticaja na poslovanje Društva. Uprava smatra da će efekti trenutne situacije na ekonomiju Crne Gore biti vidljivi uglavnom u pogledu očekivanog smanjenja bruto fakturisane premije (prije svega osiguranja korisnika kredita i putnog zdravstvenog osiguranja) te određenog smanjenja obima šteta od obaveznog osiguranja u saobraćaju, kasko osiguranja i osiguranja od nezgoda. Sve poslovne aktivnosti u Društvu odvijaju se nesmetano i sve usluge klijentima pružaju se na vrijeme.

Pogledajte obelodanjivanja u napomeni 6 za informacije o upravljanju kreditnim rizikom, upravljanju rizikom likvidnosti i adekvatnošću kapitala.

Društvo trenutno ne može procijeniti puni uticaj izbijanja COVID-19 na njegov budući finansijski položaj i rezultate poslovanja, ipak u zavisnosti od razvoja dogadjaja, ovaj uticaj može biti negativan i značajan te može uticati na profitabilnost Drštva negativno.

Uprava će i dalje pratiti potencijalni uticaj virusa na poslovanje Društva i preuzimati sve moguće korake kako bi ublažila bilo kakve efekte.

U Podgorici, 31.03.2020. godine

Potpisano u ime UNIQA neživotno osiguranje a.d. Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Ivana Pavlović

Ivana Pavlović

Izvršni direktor

Nela Belević